

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟ้อุปสรรค
ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
Factors Affecting Adversity Quotient of Undergraduate Students
in Faculty of Industry Education, King Mongkut's Institute
of Technology Ladkrabang, Thailand

นายบุญจันทร์ สีสันต์

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2557

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟ้อุปสรรค
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
Factors Affecting Adversity Quotient of Undergraduate Students
in Faculty of Industry Education, King Mongkut's Institute
of Technology Ladkrabang, Thailand

นายบุญจันทร์ สีสันต์

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2557

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย): ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟ้อุปสรรค
ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ): Factors Affecting Adversity Quotient of Undergraduate
Students in Faculty of Industry Education, King Mongkut's
Institute of Technology Ladkrabang, Thailand

แหล่งเงิน: เงินรายได้คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ: 2557 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน: 67,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย: 1 ปี ตั้งแต่: ตุลาคม 2556 ถึง กันยายน 2557

ผู้วิจัย: นายบุญจันทร์ สีสันต์ สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อ
ความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟ้อุปสรรค และเพื่อหาว่าหน้าที่สำคัญของปัจจัยบาง
ประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟ้อุปสรรค กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา คณะครุ
ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน
311 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม
ความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟ้อุปสรรคของนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5
ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป และค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์
การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้
เหตุผล ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถใน
การเผชิญปัญหา และฟื้นฟ้อุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์ และความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟ้อุปสรรค
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟ้อุปสรรค แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Research Title Factors Affecting Adversity Quotient of Undergraduate Students in Faculty of Industry Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Thailand

Researcher Boonchan Sisan

Faculty Industrial Education
Department of Industrial Education
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Thailand

ABSTRACT

The main purpose of this research was to investigate the correlations and beta weights of some factors affecting students' adversity quotient. The samples used in the study were 311 Undergraduate Students. They were selected by multistage random sampling. The tools used in research comprised the questionnaires about students' adversity quotient. Data were analysed by using Mean, Standard Deviation. Hypothesis tested by Pearson Product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The result of Research as follows : The correlation coefficient between parenting factors and reasoning ,The achievement motivation and confidence in themselves correlated positively with students' adversity quotient statistically significant at the .01 level, and achievement motivation factor. Self-confidence have a positive impact on their adversity quotient statistically significant at the .01 level.

Keywords: adversity quotient, Undergraduate Students, Parenting a reason, achievement motivation, Self-confidence

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ดำเนินการมาได้ด้วยความร่วมมือหลายฝ่าย ในลำดับแรกผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัยและให้ความเห็นต่างๆ เพื่อการพัฒนาเครื่องมือให้มีสมบูรณ์สอดคล้องมีความเที่ยงตรงมากที่สุด กลุ่มนักศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองใช้เครื่องมือ(Try out) ที่ทำให้เครื่องมือวิจัยมีความเชื่อมั่นที่สุด รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทำให้งานวิจัยสำเร็จลงได้ และที่สำคัญที่สุดคืองานวิจัยนี้จะไม่สามารดดำเนินได้หากไม่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

บุญจันทร์ สีสันต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
1.3 สมมุติฐานงานวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	3
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค.....	5
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	11
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล.....	19
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง.....	22
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน.....	33
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	34
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
3.5 สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย.....	38
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	40
4.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและ ฝ่าฟันอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง.....	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	45
4.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง.....	46
4.5 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	47
4.6 ผลการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย และค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค.....	49
4.7 ผลการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถใน การเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญ ปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และคัดเลือกตัวแปรโดย วิธีstepwise.....	50
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	56
5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5.5 สรุปผลการวิจัย.....	57
5.6 อภิปรายผล.....	57
5.7 ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก คุณภาพเครื่องวิจัย.....	64
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
ประวัติผู้วิจัย.....	74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณทหารลาดกระบัง.....	33
3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	35
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	40
4.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและ ฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค.....	41
4.3 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและ ฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ.....	42
4.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและ ฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง.....	43
4.5 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและ ฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง ด้านความอดทน.....	44
4.6 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาคณะครุ ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	45
4.7 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	46
4.8 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาคณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.....	47
4.9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัว แปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค.....	49
4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยโดยวิเคราะห์จากค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor: VIF.....	49
4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความ เชื่อมั่นในตนเอง กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค.....	50
4.12 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อ ความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	51
4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความ เชื่อมั่นในตนเอง กับความสามารถในการควบคุมอุปสรรค.....	51

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.14	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อ ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	52
4.15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความ เชื่อมั่นในตนเอง กับด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ	52
4.16	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อ ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	53
4.17	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความ เชื่อมั่นในตนเอง กับด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง.....	53
4.18	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อ ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	54
4.19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความ เชื่อมั่นในตนเอง กับความอดทน.....	54
4.20	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อ ความอดทน จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	55

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์ 3 สาขา ที่เป็นรูปแบบของความสามารถในการเผชิญปัญหาและ ฟันฝ่าอุปสรรค.....	8
2.2 ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์.....	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาปัจจุบัน เชื่อกันว่า ความสำเร็จในการดำเนินชีวิต จะต้องประกอบด้วยความเป็นเลิศทางสติปัญญา (IQ) ความเชี่ยวชาญ (Expertise) และความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence : EQ) (Goleman. 1998 : 18-22) สำหรับประเทศไทย การมุ่งพัฒนาเยาวชนของชาตินั้น ได้มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นั่นคือระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่ “ดี เก่ง และมีความสุข” เพราะตระหนักว่าคุณลักษณะของการพัฒนาสติปัญญาต้องกระทำร่วมกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จึงจะสามารถสร้างเยาวชนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของชาติให้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข โดยกระบวนการจะต้องเริ่มตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาเพื่อให้ก้าวสู่วัยผู้ใหญ่อย่างเต็มภาคภูมิ นอกจากนี้การพัฒนาในด้านความสามารถในการเผชิญปัญหาและการฟันฝ่าอุปสรรค (AQ) ก็ถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่ง คุณภาพของทุนมนุษย์ในสังคมจึงจะมีความสมบูรณ์สอดคล้องเจตนาธรรมของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคสามารถบอกรถึงความอดทน ความพากเพียร และความสามารถในการผ่านพ้นความยากลำบากพร้อมทั้งพยากรณ์ได้ว่าใครจะสามารถฟันฝ่าอุปสรรคและใครจะแพ้พ่าย ช่วยพยากรณ์ได้ว่าใครจะทำงานได้และมีศักยภาพมากกว่ากันและใครจะล้มเหลวในเวลาอันสั้น รวมทั้งสามารถพยากรณ์ได้ว่าใครจะล้มเลิกการทำงาน และใครจะได้รับชัยชนะ (Stoltz. 1997)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงควรมีการศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาทั้งทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถด้านการเรียนของนักศึกษา เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน และประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2.2 เพื่อหาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 ตัวแปรปัจจัยบางประการ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และความเชื่อมั่นในตนเอง กับตัวแปรตามคือความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันผาอุปสรรคมีความสัมพันธ์กัน

1.3.2 ตัวแปรปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งตัวที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันผาอุปสรรค

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ในการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันผาอุปสรรคของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ซึ่งจะเป็นแนวทางในการส่งเสริม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผน ในการบริหารจัดการในการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคล

1.4.2 ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจ การอบรมเลี้ยงดูบุตรและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันผาอุปสรรค โดยมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

1.4.3 ทำให้เกิดการพัฒนางานวิจัยอย่างต่อเนื่อง และต่อยอดการทำวิจัยในประเด็นอื่นๆ อีกต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,456 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของ Yamane (1973 : 1088) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi stage random sampling)

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล
- 3) ความเชื่อมั่นในตนเอง

1.5.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันผาอุปสรรค

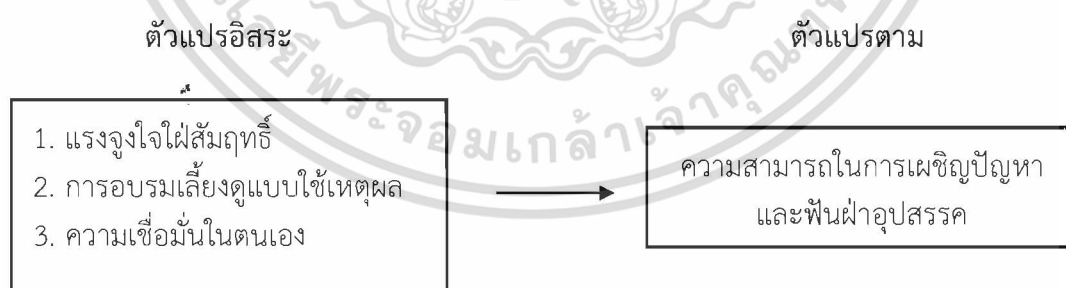
1.5.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 ถึงเดือนกันยายน 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการทำวิจัย

ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรจำนวนหนึ่งได้แก่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland, David C, and others. 1953: 3662) เน้นถึงแรงจูงใจทางสังคม 3 ประการคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ซึ่งก็คือความปรารถนาที่จะกระทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อพบกับความล้มเหลว แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ (Affiliation Motive) คือความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพอของคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น และแรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) คือความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าคนอื่น ๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไร เหนือคนอื่นเป็นความภาคภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามจะควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าคนอื่น ปัจจัยอีกประการที่มีความสัมพันธ์ คือความเชื่อมั่นในตนเอง ตามแนวคิดของกิลฟอร์ด (Guilford) คือลักษณะการแสดงออกของบุคคลที่มีความมั่นใจหรือ แน่ใจในตนเอง หนักแน่นไม่ลังเล ที่จะกระทำให้สิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามที่ตนตั้งใจไว้ มีความกล้าที่จะพูด กล้าแสดงออก สามารถเผชิญความจริงอย่างถูกต้องและเป็นตัวของตัวเอง รู้จักฟังตนเอง และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ถึงแม้ว่าจะมีเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ มาเป็นอุปสรรคก็จะไม่ย่อท้อ และยังคงมีความมั่นใจในตัวเองจะสามารถกระทำให้สำเร็จลุล่วงอย่างถูกต้องและเหมาะสม และปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลตามแนวคิดของเชฟเฟอร์ (Schaefer) และเบคเกอร์ (Becker) คือวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยอมรับในความสำเร็จของนักเรียน ส่งเสริมในสิ่งที่เป็ประโยชน์อ่อนอ่อนผ่อนตามถ้ามีเหตุผลเพียงพอและผลการกระทำนั้นไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังในความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้ง ห้ามปรามเมื่อเห็นว่าสิ่งใดไม่สมควร ให้คำชมแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นครั้งคราว ไม่ลงโทษเด็กจนเกินเหตุ และให้ความร่วมมือตามโอกาสอันเหมาะสม สรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) หมายถึง ความอดทน ความพากเพียร และความสามารถในการผ่านพ้นความยากลำบากโดยไม่ล้มเลิก ซึ่งสามารถวัดและประเมินผลได้จากรูปแบบการตอบสนองต่ออุปสรรคและปัญหาที่ประสบ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้านคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7.1.1 การควบคุม(Control) หมายถึง ระดับการรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ให้สามารถผ่านพ้นเหตุการณ์ที่ยากลำบากหรืออุปสรรค

1.7.1.2 ต้นเหตุและความรับผิดชอบ(Original and Ownership) หมายถึง การวิเคราะห์ค้นหาถึงสาเหตุของปัญหา โดยการพิจารณาจากตัวเองก่อนเพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่เคยทำผิด

1.7.1.3 ผลกระทบที่จะมาถึง(Reach) หมายถึงการวัดผลกระทบของปัญหา ความยุ่งยากที่มีต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละคนว่ามีมากน้อยเพียงใด พร้อมระวังและมีสติว่าอีกนานเท่าไร ปัญหาหรืออุปสรรคกำลังจะเข้ามาในชีวิต

1.7.1.4 ความอดทน (Endurance) หมายถึง การรับรู้ถึงความคงทนของอุปสรรคและการรับมือกับความยืดเยื้อของปัญหา และพยายามขจัดให้หมดไปอย่างถูกวิธี

1.7.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motive) หมายถึง ความปรารถนาหรือความต้องการของนักเรียนที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยาก ลำบากก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวางพยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศเพื่อบรรลุ

1.7.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยอมรับในความสำคัญของนักเรียน ส่งเสริมในสิ่งที่เป็นประโยชน์ โอนอ่อนผ่อนตามถ้ามีเหตุผลเพียงพอและผลการกระทำนั้นไม่ทำใหตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังในความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้ง ห้ามปรามเมื่อเห็นว่าสิ่งใดไม่สมควร ให้คำชมแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ เป็นครั้งคราว ไม่ลงโทษเด็กจนเกินเหตุ และให้ความร่วมมือตามโอกาสอันเหมาะสม

1.7.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกของเด็ก กล้าตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ มีความเป็นตัวของตัวเอง ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในตัวของตัวเอง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยผู้วิจัยได้แบ่งความเชื่อมั่นในตนเองออกเป็น 3 ด้านคือ

1.7.4.1 การกล้าแสดงออกเป็นตัวของตัวเอง ได้แก่ ความสามารถในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งสังเกตได้จากการกล้าพูด พูดด้วยถ้อยคำเสียงดังฟังชัด กล้าแสดงท่าทาง กระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรม พูดแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง สบตาคู่สนทนาในขณะที่พูดและกล้าทดลองทำกิจกรรมใหม่

1.7.4.2 การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ได้แก่ ความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนได้ การมีมนุษยสัมพันธ์ การให้คำแนะนำหรือให้ความช่วยเหลือเพื่อน การยอมรับสถานการณ์ใหม่ๆ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติตามข้อตกลงได้อย่างถูกต้อง นอกความต้องการให้ผู้อื่นรับทราบได้

1.7.4.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง ได้แก่ ความสามารถในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ไม่ท้อถอยแม้มีอุปสรรค กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ได้สำเร็จ สนุกสนานในการทำกิจกรรม ยอมรับผลงานการกระทำหรือพอใจกับการกระทำของตนเอง ดีใจและมีความสุขเมื่อประสบความสำเร็จ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งสาระสำคัญ เสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

2.1.1 ความหมายของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค มาจากคำว่า Adversity Quotient ใช้ อักษรย่อว่า AQ ซึ่งเป็นแนวคิดและทฤษฎีใหม่ที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาให้ความสนใจ และให้ความหมายของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

Stoltz (.1997: 6-7) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยากหรือความลำบาก อดทนต่อปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ เมื่อเกิดอุปสรรคขึ้นในชีวิตแล้วสามารถที่จะตอบสนองปัญหาเหล่านั้นได้ โดยผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูง จะมีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ แม้จะพ่ายแพ้หรือล้มเหลวไปก็สามารถลุกขึ้นสู้ใหม่ได้ ส่วนผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคต่ำ เวลาที่ต้องเผชิญกับความผิดหวังหรือความทุกข์ยากก็จะพ่ายแพ้ บางคนอาจจะทิ้งงานไปกลางคัน เป็นต้น

นัยพินิจ ศษภักดี (2544: 41) ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค หรือ เขวาร์นปัญญาในการแก้ปัญหา หมายถึง หลักการที่มีพลัง ที่จะทำให้คุณประสบผลสำเร็จทั้งในชีวิตส่วนตัว และการทำงาน เป็นทัศนะใหม่ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและเป็นอาวุธที่สำคัญที่จะทำให้คนเราสามารถสู้รบปรบมือกับความท้าทายได้ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค จะทำให้เรารู้จักความคิดของตนเองเมื่ออยู่ในภาวะที่มีอุปสรรค รู้ถึงความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคทำให้เราสามารถจำแนกได้ว่า ใครที่จะเอาชนะอุปสรรคนำเอาพลังความสามารถที่มีสำรองในตัวออกมาใช้ ยืนหยัดมุ่งมั่นและใครที่จะวางมือทันทีที่พบอุปสรรค

มณฑรา ธรรมบุศย์ (2544: 14) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ ในยามที่ต้องเผชิญกับปัญหา และอุปสรรคเป็นตัวขัดขวางทำให้คนเราไม่สามารถก้าวขึ้นไปสู่ความสำเร็จที่ปรารถนาไว้

วิทยา นาควัชระ (2544: 103) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคไว้ว่าเป็น ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของบุคคล มีความอดทนเมื่อมีอุปสรรคและสามารถฝ่าฟันอุปสรรคได้อย่างคนที่มีกำลังใจและความหวังอยู่เสมอ โดยมนุษย์ทุกคนเกิดมามีทั้งข้อดีและข้อบกพร่องในตนเองทำให้สุขหรือทุกข์ ประสบความสำเร็จมากขึ้นหรือน้อยลงขึ้นอยู่กับพันธุกรรม การเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็ก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 นี้ ได้หล่อหลอมให้เกิดเป็นบุคลิกภาพที่ดีหรือไม่ดี เกิดเป็นนิสัยที่ทำให้ชีวิตเจริญหรือนิสัยที่ทำให้ชีวิตเสื่อมถอยลง

คันทันนี ฉัตรคุปต์ (2545: 103) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรครว่า หมายถึง รูปแบบปฏิกิริยาตอบสนองหรือพฤติกรรมของคนๆนั้น ต่อปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น หรือก็คือ รูปแบบพฤติกรรมตอบสนองต่อปัญหาอุปสรรคในชีวิต ซึ่งก็จะเป็นกลไกของสมองเกิดจากใยประสาทต่างๆ ที่ถูกสร้างขึ้นฝึกฝนขึ้น

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2545: 9) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค หมายถึง ความสามารถในการอดทนต่อความยากลำบาก อดทนต่อการรอคอย คนที่ไม่รู้จักอดทนจะมีลักษณะใจร้อน ท้อแท้และหมดกำลังใจ ไม่รู้จักรอคอย ทนอะไรไม่ค่อยได้ บางครั้งถึงกับทำร้ายร่างกายตนเองหรือทำร้ายร่างกายผู้อื่น

จันทร์ชลี มาพุทธ (2546: 9) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค หมายถึง ความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น การมีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถดึงคนที่มีความสามารถเข้ามาร่วมงานและมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด จะต้องเป็นคนกล้าตัดสินใจ พ่อแม่สามารถฝึกลูกได้ตั้งแต่เด็กๆ ให้ลูกได้มีโอกาสคิดเอง ทำเอง ตัดสินใจเองจะทำให้ลูกเป็นคนกล้าตัดสินใจ

อารี พันธุ์มณี (2546: 101-102) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค หมายถึง บุคคลที่มีความอดทน จิตใจเข้มแข็งและมีเป้าหมายชัดเจนแน่นอน มีความเข้าใจโลก สามารถอดทนต่อความเหนื่อยยาก ลำบาก ความเจ็บปวด การรอคอย อดทนต่อความเบื่อหน่าย มุ่งมั่น ฝ่าฟันให้ฟันอุปสรรคให้ได้และแก้ปัญหาให้ได้

นิภา แก้วศรีงาม (2547: 77) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค หมายถึง ความสามารถในการเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ด้วยความอดทน หากมีความเพียรพยายามอย่างไม่ย่อท้อ โดยจะพบว่าผู้ที่มีระดับความสามารถในการเผชิญอุปสรรคจะมีวินัยและแรงจูงใจตนเองกระตุ้นตนเองเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ มีความทุ่มเทไม่ย่อท้อ ยอมรับความเปลี่ยนแปลง และมีความยืดหยุ่น สามารถฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิต ในการศึกษา และในการทำงานได้เป็นอย่างดี รวมทั้งไม่หยุดนิ่งในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อความก้าวหน้าและความเป็นอยู่ตลอดเวลา

เฉลา ประเสริฐสังข์ (2549: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของคำว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่มีปัญหาหรืออุปสรรค โดยสามารถควบคุมสถานการณ์ พยายามแก้ไขอุปสรรค รับรู้ถึงระดับของอุปสรรค มีความอดทนและมุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จ

จากความหมายของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่อดทนและไม่ย่อท้อกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีความพยายามในการควบคุมสถานการณ์ และตั้งใจแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

2.1.2 ทฤษฎีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

Stoltz (1997: 13 - 27) ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค เป็นความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวบุคคล โดยผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหา และฝ่าฟันอุปสรรคสูงจะต้องเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง มีความยืดหยุ่น ในการแก้ปัญหา เชื่อมั่นในศักยภาพและการมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณค่าในตนเอง รู้จักวางแผนและมีทักษะในการแก้ปัญหาที่มีเหตุผล มีแนวคิดและทัศนคติต่ออุปสรรค คือ ต้องคิดว่าอุปสรรคเป็นความท้าทาย ความท้าทายทำให้เกิดโอกาส และการมีโอกาสนำให้เกิดหนทางสู่ความสำเร็จ ส่วนผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคต่ำ มักจะมองคนในแง่ลบมักมีความคิดว่าตนเองจะต้องได้รับความช่วยเหลือตลอดเวลา พยายามหลีกเลี่ยงต่อสถานการณ์ต่างๆ ไม่กล้าเผชิญความจริง ซึ่งการที่จะรู้ว่าบุคคลใดมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูงหรือไม่ ต้องเข้าใจรูปแบบของบุคคลก่อนว่าเป็นบุคคลประเภทใด ซึ่งได้มีการแบ่งกลุ่มคนเป็น 3 กลุ่มที่พบในระหว่างปีนเขา ซึ่งในแต่ละกลุ่มนี้ ความคิดและความสำเร็จของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ซึ่งลักษณะที่แตกต่างกันของทั้ง 3 กลุ่มนี้พบเห็นทั่วไปใน ทุกอาชีพ ทุกหมู่เหล่า และทุกสถานที่ทำงาน ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้ถอนตัวหรือผู้ยอมแพ้ (Quitter) หมายถึง คนที่ไม่ตอบรับความท้าทาย ถอนตัวจากการปีนเขา ไม่รับฟังคำแนะนำหรือคำเตือนของผู้อื่น ไม่คิดจะปีนเขา ไม่คิดจะใช้ชีวิตให้คุ้มค่า อยู่ไปวันๆ ไม่มีจุดมุ่งหมายใดๆในชีวิต

กลุ่มที่ 2 ผู้พักแรมหรือผู้รักสบายกลางทาง (Camper) หมายถึง คนที่เดินทางไปได้ครึ่งทางหรือพบอุปสรรคแล้วหยุดกลางทางและมักหาเหตุผลต่างๆมาปลอบความพ่ายแพ้ เพื่อให้สังคมยอมรับเป็นคนที่ใช้ชีวิตที่เหลืออย่างสงบนิ่ง อาจเป็นคนที่เคยประสบความสำเร็จมาแล้วในอดีตแต่เมื่อเผชิญกับการทดสอบหรือการทำลายใหม่ กลับขาดความกล้าหาญและความมุ่งมั่นที่จะเผชิญหน้าและเอาชนะอุปสรรค ซึ่งคนกลุ่มนี้มีจำนวนมากที่สุด

กลุ่มที่ 3 นักปีนเขาหรือผู้ชอบท้าทาย (Climber) หมายถึงคนที่มีความมุ่งมั่น ขยันขันแข็ง มีความกระตือรือร้นและพยายามที่จะก้าวไปข้างหน้าเรื่อยๆ ไม่ยอมแพ้แม้จะอยู่ในสภาพการณ์ที่เลวร้ายเพียงใด ทัศนคติในการทำงานของคนกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ไม่หยุดยั้ง หากทำงานมาได้ระดับหนึ่งก็จะเสียสละทุ่มเททำงานให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นต่อไปจะไม่ยอมหยุด ณ จุดใดจุดหนึ่ง คนกลุ่มนี้จะไม่ยอมเป็นคนธรรมดาเหมือนคนทั่วไป จะพยายามไต่เต้าขึ้นเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ว่าจะอาชีพใดก็ตาม เพื่อแสวงหาพัฒนาบุกเบิกให้กับตนเอง ธุรกิจ และมนุษยชาติทั้งมวล

ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคได้อาศัยแนวคิดพื้นฐาน ทางวิทยาศาสตร์ 3 สาขา สโตลท์ซ (Stoltz, 1997: 83 - 84) ในการประกอบกันเป็นผนังแต่ละด้าน ที่ประกอบกันขึ้นเป็นพีระมิดแห่งความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งองค์ประกอบของ 3 หลักการดังกล่าว คือ

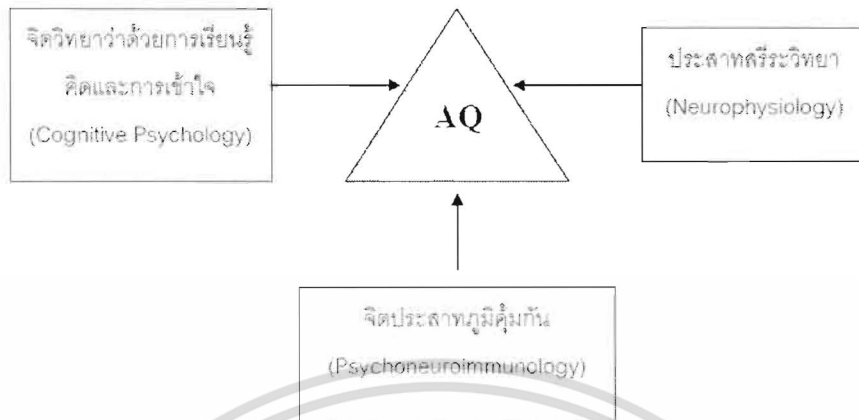
1. จิตวิทยาว่าด้วยการเรียนรู้คิดและการเข้าใจ (Cognitive Psychology) เกี่ยวข้องกับความต้องการเพื่อการควบคุมของมนุษย์ ซึ่งนักวิชาการได้อธิบายว่า คนส่วนใหญ่คิดว่าปัญหา และความคับข้องใจเกิดจากสภาวะจิตใจที่เกิดขึ้นเพราะความคิดที่อหังการ ไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้ เมื่อสะสมเป็นเวลานานก็จะเกิดความทุกข์ทรมาน จมอยู่กับความทุกข์ แต่ในทางตรงกันข้ามบางกลุ่มคิดว่าความคับข้องใจเป็นสิ่งชั่วคราว มีขอบเขตจำกัด เกิดจากภายนอกตัวบุคคลและอยู่ภายใต้การควบคุมของตนเอง คนกลุ่มนี้ยังคงมีความหวัง มีกำลังใจที่จะเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคไปสู่ความสำเร็จ

2. ประสาทสรีระวิทยา (Neurophysiology) อธิบายว่า สมองเป็นโครงสร้างที่มีความสมบูรณ์สามารถสร้างความเคยชินขึ้นมาได้ เกิดเป็นรูปแบบของนิสัย โดยสามารถถูกยับยั้ง หรือเปลี่ยนแปลงได้อย่างฉับพลัน หากเรามีวิธีการเปลี่ยนจิตได้สำนึกเสียใหม่ สร้างเจตคติทางบวก ก็จะสามารถสร้างความเคยชินและพัฒนาความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคได้

3. จิตประสาทภูมิคุ้มกัน (Psychoneuroimmunology) อธิบายว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับสุขภาพกายและสุขภาพจิตของคนโดยตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะความเข้มแข็งทางจิตใจและการรู้จักควบคุมตนเองจะส่งผลต่อภูมิต้านทานโรคร้ายไข้เจ็บ ของร่างกาย ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์ 3 สาขา ที่เป็นรูปแบบของความสามารถ ในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

2.1.3 หลักการสำคัญของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2545: 111-114) กล่าวว่าหลักการสำคัญของความสามารถในการเผชิญ ปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคว่าประกอบด้วย หลักการสำคัญ 4 ประการ ใช้อักษรย่อว่า CORE ได้แก่

หลักการที่ 1 คือ ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค (Control-C) ผู้ที่มีความสามารถ ในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูงจะสามารถที่จะควบคุมสถานการณ์ได้ ซึ่งความสามารถนี้เป็นสิ่งที่บ่ง บอกว่าท่านสามารถรับมือต่อสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อตัวท่านได้ดีเพียงใด มีความแน่วแน่กับการ ตัดสินใจและคล่องแคล่วในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ การควบคุม สถานการณ์มีอยู่ 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 เป็นการควบคุมสถานการณ์ที่พบกันได้บ่อยมาก คือ การควบคุม สถานการณ์หลังจากที่ได้ตั้งสติแล้ว เช่น ถ้าเกิดปัญหาขึ้นการโต้ตอบก็อาจจะเป็นการพูดจาที่ทำให้เสียใจ ภายหลังหรือทำการกระทำที่ทำให้เสียใจภายหลัง ตัวอย่างเช่น ในกรณีอาจจะโต้แย้งและ ตวาดใส่อารมณ์ กับบุคคลอื่น เมื่อคิดและตั้งสติได้แล้วอาจรู้สึกอยากกลับไปขอโทษ เป็นต้น

รูปแบบที่ 2 เป็นการควบคุมสถานการณ์ทันทีโดยที่เมื่อมีเหตุการณ์สถานการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้น บางครั้งความรู้สึกภายในรู้สึกโกรธ รู้สึกผิดหวัง รู้สึกหมดหวัง แต่ความรู้สึกเหล่านั้นจะ ถูกปลดด้วยความคิดในทางบวกและมีปฏิริยาโต้ตอบออกมาในทางบวกทันที

หลักการที่ 2 คือ ความสามารถในการนำตนเองเข้าไปแก้ไขอุปสรรค (Ownership-O) หมายถึง ความสามารถในการนำตนเองเข้าไปแก้ไขสถานการณ์โดยถือว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาขององค์กร หรือของตน สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยอื่นที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาว่าเกิดจากอะไร ใคร ควรจะรับผิดชอบรู้ถึงหน้าที่บทบาทและตำแหน่งของตนเองอย่างเด่นชัดเมื่อประสบกับปัญหาแบบเดิมอีก ก็ยังสามารถแก้ไขได้เร็วขึ้นมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้นรับผิดชอบต่อผลของการกระทำของตนเอง ไม่ ผลักความรับผิดชอบให้ผู้อื่น

หลักการที่ 3 คือ ความสามารถในการรับรู้ถึงระดับของอุปสรรค (Reach-R) หมายถึง การ รับรู้ผลกระทบของอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นวิธีการคิดว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาที่มีจุดจบ เป็นการวัดผลกระทบ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของปัญหาและความยุ่งยากที่มีต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลว่ามากน้อยเพียงใด สามารถควบคุม อารมณ์ด้านลบ ควบคุมผลกระทบ และความเสียหายต่อการดำเนินชีวิตเมื่อมีปัญหาหรือความยุ่งยาก เกิดขึ้น

หลักการที่ 4 ความสามารถในการอดทนต่ออุปสรรค (Endurance-E) หมายถึงความสามารถ ของบุคคลในการรับมือกับอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี พยายามเห็นปัญหาใหญ่ให้เป็น ปัญหาเล็กก็จะทำให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคไปได้ในที่สุด ซึ่งในชีวิตประจำวันของคนเราหรือในการทำงาน ทุกอย่างก็จะมีปัญหาใหญ่บ้างเล็กบ้าง การอดทนต่อปัญหาจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ปัญหานั้นหายไป

จากหลักการสำคัญของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคดังกล่าว สรุปว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ประกอบด้วย หลักการสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค ความสามารถในการนำตนเองเข้าไปแก้ไขอุปสรรค ความสามารถในการรับรู้ถึงระดับของอุปสรรค และความสามารถในการอดทนต่ออุปสรรค

2.1.4 ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

มัทธา ธรรมบุดย์ (2544: 14-16) ได้ยกตัวอย่างคุณลักษณะของคนที่มีความสามารถ ในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคไว้ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายหรือความปรารถนาอย่างแรงกล้าในสิ่งที่ต้องการไว้ล่วงหน้า (Aim) แล้ว พยายามมุ่งไปยังจุดหมายนั้นให้ได้

2. การมีหัวใจเด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง (Strong Minded) คือ ไม่หวาดกลัวต่อภัยอันตรายและ ไม่คิดว่าตนเกิดมาเคราะห์ร้าย คนที่มีความเด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง จะมีลักษณะอ่อนโยนแต่มีใจอ่อนแอ

จากผลของการพัฒนาความสามารถในการเผชิญอุปสรรคที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คนที่มีความสามารถในการเผชิญอุปสรรคสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเป็นแง่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ มี สติสัมปชัญญะมั่นคง มีอารมณ์ด้านบวก จิตใจเข้มแข็งขึ้น และสุขภาพแข็งแรงขึ้น

2.1.5 การวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

การวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคประกอบด้วย หลักการสำคัญ 4 ประการ ใช้อักษรย่อว่า CO2 RE (ตันสนีย์ ฉัตรคุปต์.2545: 111-114) ได้แก่

หลักการที่ 1 คือ ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค (Control-C) หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูงสามารถที่จะควบคุมสถานการณ์ได้ ซึ่งความสามารถ นี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าท่านสามารถรับมือต่อสถานการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อตัวท่านได้ดีเพียงใด ซึ่งบุคคลที่มี คะแนน C สูง จะเป็นคนที่เพียรพยายามทำสิ่งที่ยาก มีความแน่วแน่กับ การตัดสินใจและคล่องแคล่วในการ แก้ไขปัญหาและอุปสรรค สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ การควบคุมสถานการณ์มีอยู่ 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 เป็นการควบคุมสถานการณ์ที่พบกันได้บ่อยมาก คือ การควบคุม สถานการณ์หลังจากที่ได้ตั้งสติแล้ว เช่น ถ้าเกิดปัญหาขึ้นการโต้ตอบก็อาจจะเป็นการพูดจาที่ทำให้เสียใจ ภายหลัง หรือกระทำการที่ทำให้เสียใจภายหลัง ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีอาจจะโต้แย้งและवादใส่อารมณ์ กับบุคคลอื่น เมื่อคิดและตั้งสติได้แล้วอาจรู้สึกอยากกลับไปขอโทษ เป็นต้น

รูปแบบที่ 2 เป็นการควบคุมสถานการณ์ทันทีโดยที่เมื่อมีเหตุการณ์สถานการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้น บางครั้งความรู้สึกภายในรู้สึกโกรธ รู้สึกผิดหวัง รู้สึกหมดหวังแต่ความรู้สึกเหล่านั้นจะ ถูกปลดด้วยความคิดในทางบวกและมีปฏิกิริยาโต้ตอบออกมาในทางบวกทันที ยกตัวอย่างเช่น กรณีครูให้

คำแนะนำในการทำงาน ในความคิดทางบวกไม่มองว่าเป็นการตำหนิแต่มองว่าเป็นความหวังดีเพื่อให้งานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการควบคุมสถานการณ์ที่ต้องการ โดยอาศัยการฝึกฝน

หลักการที่ 2 คือ สาเหตุและความรับผิดชอบ (Origin-Or และ Owner-ship-Ow) หมายถึง ความสามารถในการนำตนเองเข้าไปแก้ไขสถานการณ์โดยถือว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาขององค์กรหรือของตน

2.1 สาเหตุบุคคลที่ได้คะแนน Or สูง คือ คนที่สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุและปัจจัยอื่น ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาว่าเกิดจากอะไร ใครควรจะรับผิดชอบรู้ถึงหน้าที่บทบาทและตำแหน่งของตนเองอย่างเด่นชัดเมื่อประสบกับปัญหาแบบเดิมอีกก็สามารถแก้ไขได้เร็วขึ้นมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2 ความรับผิดชอบ-บุคคลที่มีคะแนน Ow สูง คือ คนที่ยินดีรับผิดชอบต่อผลของการกระทำของตนเอง ไม่ผลักความรับผิดชอบให้ผู้อื่น คนที่ประสบความสำเร็จล้วนแต่เป็นผู้ที่กล้ารับผิดชอบต่อบุคคลที่มีความสามารถในการนำตนเองเข้าไปแก้ไขสถานการณ์สูงจากผลที่เกิดขึ้น มีแนวโน้มดังนี้ - สามารถคาดเดาเหตุการณ์แล้วรับมือได้ - ลงมือปฏิบัติ - มีการพัฒนาต่อไปในเรื่อง ของเหตุการณ์ที่ได้ประสบ - มีความรับผิดชอบสูง - มีความพยายามอยู่อย่างต่อเนื่อง - มีความรับผิดชอบต่อบุคคลอื่นสูง - กล่าวโทษตนเองในระดับที่เหมาะสม

หลักการที่ 3 คือ การรับรู้ถึงระดับของอุปสรรค (Reach-R) หมายถึง การรับรู้ผลกระทบของอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นวิธีการคิดว่าปัญหานั้นเป็นปัญหาที่มีจุดจบ เป็นการวัดผลกระทบของปัญหาและความยุ่งยากที่มีต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลว่ามากน้อยเพียงใด บุคคลที่มีคะแนน R สูง คือบุคคลที่สามารถควบคุมอารมณ์ด้านลบและควบคุมผลกระทบและความเสียหายต่อการดำเนินชีวิตเมื่อมีปัญหาหรือความยุ่งยากเกิดขึ้นว่าปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นกับชีวิตสามารถเข้ามาครอบงำชีวิตได้เพียงใดผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญอุปสรรคต่ำมักจะยอมให้ปัญหาเข้ามารุกรานในชีวิตได้อย่างง่ายดาย ยิ่งได้คะแนน R ต่ำมากเท่าไรยิ่งมีแนวโน้มว่าบุคคลนั้นยอมให้ปัญหาเข้ามารุกรานในชีวิตได้อย่างง่ายดายมากขึ้น ทำลายความสุข สุขภาพจิตและส่งเสริมให้เหตุการณ์เลวร้ายกว่าที่เป็นอยู่

หลักการที่ 4 ความอดทนต่ออุปสรรค (Endurance-E) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับมือกับอุปสรรคต่างๆในชีวิตด้วยความเพียรพยายาม มองเห็นว่าอุปสรรคต่างๆจะผ่านพ้นไปบุคคลที่มีคะแนน E สูง จะเป็นคนที่มีความอดทนกับอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาว่าอุปสรรคเป็น สิ่งที่เกิดขึ้นชั่วคราว สามารถแก้ไขได้ มีกำลังใจเข้มแข็งในการเอาชนะอุปสรรค และมีความเชื่อว่าเมื่อผ่านพ้นอุปสรรคไปแล้วจะพบกับความราบรื่น ตรงกันข้ามกับบุคคลที่มีคะแนน E ต่ำเมื่อพบอุปสรรคจะหยุดและหนีปัญหาทันที การให้คะแนน ตัวอักษร COROWR หรือ E แสดงถึงปฏิกิริยาที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆตามข้อคำถาม ซึ่งเป็นสถานการณ์ของปัญหาที่สมมติขึ้น โดยตัวอักษรดังกล่าวจะมีเครื่องหมาย + และเครื่องหมาย - แต่คะแนนที่นำมาวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคได้นั้นจะเป็นคำตอบที่เป็นเครื่องหมาย - เท่านั้น เนื่องจากเป็นคะแนนที่ได้มาจากเหตุการณ์ปัญหาโดยนำคะแนนที่ได้ มาจากเหตุการณ์ปัญหาโดยนำคะแนนที่ได้ไปใส่ลงในกระดาษคำตอบที่เตรียมไว้และคำนวณตามหลัก CORE ซึ่งหลักการทั้ง 4 ข้อนี้มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน

การแปลผล

การแปลผลคะแนนความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคเป็นระดับคะแนนของกลุ่มคนต่างๆ ไป ซึ่งได้เผชิญกับปัญหาต่างๆ ดังนั้นคะแนนจึงเป็นเพียงสิ่งที่จะช่วยให้เข้าใจ ความเป็นตัวตนของตนเองมากยิ่งขึ้น คะแนน ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคจะมี ความต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นคนสองคนที่ได้คะแนนระหว่าง 134 กับ 135 ก็จะไม่มีความแตกต่างแต่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตามสามารถจัดกลุ่มคนที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูง ปานกลาง ต่ำ ได้ดังนี้

166 - 200 ถ้าคะแนนรวมความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคตกอยู่ในช่วงนี้ แสดงว่า เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการทนต่ออุปสรรค และมีความมุ่งมั่นที่จะก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง

135 - 165 ถ้าคะแนนรวมความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคตกอยู่ในช่วงนี้ แสดงว่า เป็นบุคคลที่ทำงานดีพอสมควร มีความพยายามที่จะก้าวผ่านความท้าทายต่างๆ เป็นการเริ่มต้นที่ดีของการเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของตัวเองได้โดยการปรับด้านต่างๆ ของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคให้สอดคล้องกัน

95 - 134 ถ้าคะแนนรวมความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคตกอยู่ในช่วงนี้ แสดงว่า เป็นบุคคลที่ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างจะดำเนินไปด้วยความราบเรียบ แต่ก็จะมีทุกข์ทนโดยไม่จำเป็นจากความพ่ายแพ้ หรือบางทีอาจทำให้ท้อใจ โดยการสะสมภาระที่ต้องรับผิดชอบกับความผิดหวังของชีวิตและความท้าทายต่างๆ แต่ยังสามารถที่จะยกระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของตัวเองและเพิ่มประสิทธิภาพ ให้ชีวิตเข้มแข็งได้

60 - 94 ถ้าคะแนนรวมความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคตกอยู่ในช่วงนี้ แสดงว่า เป็นบุคคลที่ไม่ใช้ศักยภาพของตัวเองให้เป็นประโยชน์ อุปสรรคจะสามารถทำลายบุคคลประเภทนี้ได้อย่างง่ายดาย และอุปสรรคยังเป็นสิ่งที่เพิ่มความยุ่งยากในการก้าวไปข้างหน้า อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้จึงควรที่จะต่อสู้กับความรู้สึกต้องการความช่วยเหลือ และ ความพ่ายแพ้ ซึ่งสามารถที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งต่างๆ เหล่านี้ได้จากการยกระดับ ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของตัวเอง

0 - 59 ถ้าคะแนนรวมความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคตกอยู่ใน ช่วงนี้ แสดงว่า เป็นบุคคลที่จะทนทุกข์กับหนทางต่างๆ โดยไม่จำเป็น บุคคลประเภทนี้ต้องมีแรง บันดาลใจ พลละกำลัง สุขภาพ ความมีชีวิตชีวา การปฏิบัติ ความพยายาม และความหวังที่สามารถทำให้มีกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ ต้องเรียนรู้และฝึกฝนเพื่อจะสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในชีวิตส่วนตัว และอาชีพการทำงานรวมทั้งเข้าถึงอุปสรรคในหนทางใหม่ๆ ได้ดังนั้นต้องทำใจใหม่ เพราะบุคคลเหล่านี้สามารถที่จะก้าวไปข้างหน้าสู่ความยิ่งใหญ่ได้

จากการวัดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคดังกล่าว สรุปได้ว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคเป็นสิ่งที่สามารถอธิบายถึงลักษณะของบุคคล ได้ว่า ถ้ามีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นบุคคลนั้นสามารถที่จะควบคุมและแก้ไขสถานการณ์ได้ มีความพยายามที่จะแก้ไข อดทนต่อปัญหาและอุปสรรค ทำให้สามารถเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคได้ และเมื่อทำได้ก็จะเกิดความภาคภูมิใจ ประสบความสำเร็จ และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.2.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำว่า “แรงจูงใจ” มาจากคำว่า “Movere” ในภาษาละติน (Kidd. 1973: 101) ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “to move” ซึ่งหมายถึง สิ่งโน้มน้าว หรือชักนำบุคคลให้เกิดการกระทำหรือเกิดการปฏิบัติการ (To move a person to a course of action) ดังนั้นแรงจูงใจจึงเป็นที่นิยมในวงกว้าง ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้หลายทัศนะ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

McClelland (1953: 110-111) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยการแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำให้ดีกว่าคนอื่นที่เกี่ยวข้อง พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มีความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

Herman (1970: 353) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง เป็นความต้องการได้รับผลสำเร็จจากการกระทำในสิ่งที่ยาก ต้องการเอาชนะอุปสรรค และบรรลุถึงมาตรฐานอันดีเลิศ ต้องการเป็นคนเก่ง มีความสามารถในการแข่งขันและเอาชนะคนอื่น ๆ ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเองโดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมที่เป็นอัจฉริยะ

Spafford Peasce and Grosser (1997: 3) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง ความปรารถนาและความพยายามอย่างสูงของนักเรียนที่จะศึกษาให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษา

ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ (2542: 10) กล่าวถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนา หรือความพยายามที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุผลสำเร็จในงาน โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก หรือย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีการต่างๆ ในการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องการอิสระในการทำงาน ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ

เพราะพรรณ เปลียนภู (2542: 325) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง ความต้องการของมนุษย์ที่จะทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างดีเยี่ยม ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะตั้งมาตรฐานต่างๆ สำหรับตนเองที่ดีที่สุด มีความมุ่งมั่น และต่อสู้เพื่อจะทำงานให้ได้ตามเป้าประสงค์ด้วยตนเอง และมีความสนใจที่จะทำใ้ตนเองมีความเป็นเลิศ โดยไม่มุ่งหวังที่จะได้รับรางวัลหรือเกียรติยศ หรือแม้แต่การได้รับการยอมรับเป็นสิ่งตอบแทน

สุรางค์ โค้วตระกูล (2553: 172) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับ ให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Statement of Excellent) ที่ตนเองตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์. (2555: 48) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษาว่าเหตุการณ์หรือปัญหาต่างๆ ที่ตนกำลังประสบอยู่เป็นงานที่นักศึกษาต้องทำให้สำเร็จด้วยตนเองเป็นหลัก โดยมีการคิดที่จะทำงานแบบนั้นๆ อย่างมุ่งมั่น เพียรพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ คิดสร้างสภาพเอื้อที่จะทำงานให้สำเร็จ คิดป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำ จึงพยายามหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะให้ผลดีในระยะยาว รู้สึกมีความสุข เมื่อคาดคิดว่างานจะสำเร็จ แต่ถ้าคาดคิดว่างานจะล้มเหลว ก็รู้สึกเศร้าเสียใจแต่ไม่คิดท้อถอย พร้อมทั้งจะหาทางปรับปรุงแผนการทำงานจนทำงานได้อย่างสำเร็จอย่างดีที่สุดในที่สุด

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง แรงที่ชักนำบุคคลให้เกิดความปรารถนา หรือความต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง แม้จะยุ่งยาก ลำบากก็ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ปัญหาเพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จ รวมถึงมุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศเพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตั้งไว้ บุคคลจะมีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จ และมีความเสียใจ วิตกกังวลใจเมื่อประสบความล้มเหลว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีนักจิตวิทยาหลายท่านให้แนวคิดและทฤษฎีไว้ดังนี้

2.2.2.1 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์ (Murray's Achievement Motivation Theory)

เมอร์เรย์ (อ้างใน วรวิฑูรย์ มัสพันซ์. 2556: 20) ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้ 28 ชนิด และในจำนวนนี้มีความต้องการเอาชนะและประสบความสำเร็จรวมอยู่ด้วย เขาจึงเป็นบุคคลแรกที่ได้กล่าวถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ (N-Achievement) ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีพลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรค มุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้ประสบความสำเร็จ

2.2.2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Motivation)

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของมาสโลว์ (อ้างใน กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528: 223-224) และศึกษาทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้น (อ้างใน ประเวทย์ ประเวสไพโรสนธิ. 2556: 14) ซึ่งสรุปได้ว่า มาสโลว์ได้ให้ความสำคัญกับแหล่งที่มาของแรงจูงใจ เช่น ความต้องการด้านชีววิทยาหรือสรีรวิทยา มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะตอบสนองให้กับความต้องการของตนเองทั้งสิ้น ซึ่งความต้องการของมนุษย์นี้มีมากมายหลายอย่างด้วยกัน มาสโลว์ได้นำความต้องการเหล่านี้มาจัดเรียงลำดับจากความต้องการ ขั้นต่ำสุดไปหาความต้องการขั้นสูงสุดซึ่งแบ่งเป็น 5 ขั้น โดยที่มนุษย์จะแสดงความต้องการในขั้นสูงๆ ถ้าความต้องการในขั้นต้นๆ ได้รับการตอบสนองเสียก่อน ลำดับขั้นทั้ง 5 ของความต้องการของมาสโลว์ที่เรียงจากความต้องการขั้นต่ำสุดไปหาความต้องการขั้นสูงสุด ได้แก่

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Need) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่สุด เพื่อความมีชีวิตอยู่รอด ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำ การนอน และแรงขับทางเพศ เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Need) เป็นความต้องการแสวงหาความปลอดภัยทางด้านที่พักอาศัยและความมั่นคง
3. ความต้องการความรักและการยอมรับ (Love and Belonging Need) เป็นความต้องการที่ต้องการยอมรับทางสังคมในด้านความรัก มิตรภาพ บทบาทหน้าที่ และการมีส่วนร่วม ได้แก่ ความรักแบบพี่น้อง ความรักเคารพพิศดาร ความรักระหว่างเพศ ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของในหมู่สังคม
4. ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Self-Esteem Need) เป็นความต้องการทางด้านความคิดภายใน ได้แก่ การเป็นที่ชื่นชม การได้รับการยกย่องสรรเสริญในสังคม
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Need) เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของคน ได้แก่ การอยากแสดงความสามารถที่มีอยู่สูงสุดของตนเองแก่ผู้อื่นในสังคม ความต้องการความเข้าใจ ความต้องการจะใช้ความสามารถนั้นตอบสนองความต้องการของตน โดยไม่สนใจว่าจะต้องได้รับผลตอบแทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 ลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์

2.2.2.3 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

David McClelland (อ้างใน ประเวทย์-ประเวศ ไพรสนธิ. 2556: 13) ได้กำหนดความต้องการพื้นฐานไว้หลายประการ ซึ่งประการที่สำคัญที่สุดคือ ความต้องการที่จะมีความสำเร็จ (Achievement) ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ (Affiliation) ความต้องการที่จะมีอำนาจ (Power) รายละเอียดของทั้ง 3 ประการ ได้แก่

1. ความต้องการความสำเร็จ (need for achievement: nach) คือมุ่งสู่ความสำเร็จโดยตรง มีความใฝ่ฝันที่จะทำให้เกิดความสำเร็จและ ให้ได้รับความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งผู้จัดการ และนักธุรกิจส่วนใหญ่มีความต้องการแบบนี้สูง และอยากให้อุ้งจ้างมีความต้องการแบบนี้ด้วย
2. ความต้องการความสัมพันธ์ (need for affiliation: naff) คืออยากให้ผู้อื่นชื่นชอบตน โดยบุคคลที่มีความต้องการแบบนี้สูง จะต้องพยายามเรียนรู้ที่จะเข้ากับผู้อื่นให้ได้ และมีการกำหนด เป้าหมายได้อย่างเหมาะสม
3. ความต้องการอำนาจ (need for power :npower) คือต้องการที่จะมีอิทธิพลหรือ ควบคุมคนอื่น ๆ ได้ซึ่งความต้องการชนิดนี้อาจจะเป็นไปในทางลบ (Negative Force) ที่เรียกว่า "อำนาจประจำตัวของแต่ละคน" โดยเกิดขึ้นเมื่อแต่ละคนจะต้องเผชิญกับความก้าวร้าวของผู้อื่นหรือ การแสวงหาประโยชน์ส่วนตน (Exploitation) ซึ่งคนที่มีความต้องการแบบนี้สูง จะมุ่งแต่เรื่องการไป ให้ถึงเป้าหมายของตนเพียงอย่างเดียว ส่วนความต้องการอำนาจที่อาจจะเป็นไปในทางบวก (Positive Force) ที่เรียกว่า "อำนาจทางสังคม" จะเป็นช่องทางไปสู่การพัฒนาที่สร้างสรรค์ของ องค์กรและสังคมได้

2.2.2.4 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของพระเทพเวที

พระเทพเวที (2532: 38-44) ได้กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจตามแนวพระพุทธศาสนา กล่าวว่า แรงจูงใจที่ผลักดันให้มนุษย์มีพฤติกรรมต่างๆ ว่ามี 4 ประการ ได้แก่

1. แรงจูงใจที่เกิดจากความกลัว ที่เรียกว่า "ภยะ" หรือความกลัวการถูกลงโทษ ความกลัวการถูกลงโทษนี้เป็นแบบที่หยาบของความกลัว เป็นความกลัวที่ซ่อนความกลัวนั้นคือ เป็นความกลัวที่มนุษย์สร้างขึ้นซ้ำมาอีกครั้งหนึ่ง จากความกลัวภยันตรายสามัญ ที่เป็นพื้นฐานอยู่ก่อนแล้ว มนุษย์ที่มีกำลังอำนาจ มากกว่ามักจะหาผลประโยชน์จากความกลัวนี้โดยยกเอาภยันตรายที่มนุษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กล่าวอยู่แล้วขึ้นมาว่า ถ้ามนุษย์อยู่ภายใต้อำนาจการกระทำหรือไม่กระทำนั้นๆ ก็จะทำให้เกิดภัยอันตรายขึ้นความกลัวเหล่านี้เป็นแรงจูงใจหรือแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้มนุษย์ปฏุนั้นดำเนินการต่างๆ

2. แรงจูงใจที่อยากได้รางวัลหรืออยากได้รับผลตอบแทนต่อการกระทำของตนในลักษณะที่มีผู้มอบให้ หรือมีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาล แรงจูงใจแบบนี้คล้ายกับความกลัว คืออาจจะหยาบมากจนไม่ใช่ความดีงามไม่มีคุณค่าทางจริยธรรมอย่างแท้จริง แรงจูงใจชนิดนี้ทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า “ตัณหา” เป็นแรงจูงใจที่อยากได้วัตถุ สิ่งบำรุงบำเรอ ประนเปรอความสุขส่วนตัว หรือจะเรียกแบบปัจจุบันว่า แรงจูงใจแบบธุรกิจ การให้รางวัล คือ การใช้ประโยชน์จากความอยากได้ของมนุษย์ โดยยกเอาสิ่งที่คุณคณอยากได้มาเป็นเครื่องล่อ และกำหนดการกระทำหรือไม่กระทำบางอย่างขึ้นมาเป็นเงื่อนไขสำหรับการที่จะได้เครื่องล่อนั้นๆ แรงจูงใจที่เกิดจากตัณหาหรือความอยากนี้ แบ่งออกเป็น 3 จำพวก ได้แก่

2.1 กามตัณหา ความอยากในสิ่งที่น่าใคร่ น่าปรารถนา น่าพอใจ ในรูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส

2.2 ภวตัณหา ความอยากเป็นโน้นเป็นนี้ เช่น อยากเป็นเศรษฐี เป็นต้น

2.3 วิภวตัณหา ความไม่อยากเป็นโน้นเป็นนี้ อยากพ้นไปจากที่ไม่ปรารถนา

3. แรงจูงใจที่เกิดจากความอยากเด่น อยากเหนือบุคคลอื่น อยากครอบงำเอาชนะผู้อื่น หรือความมักใหญ่ใฝ่สูง ซึ่งแรงจูงใจนี้ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า “มานะ” มานะในทางพุทธศาสนาถือว่าเป็นกิเลส มานะนี้ช่วยทำให้มนุษย์เกิดความภูมิใจมีความเคารพในตนเอง

4. แรงจูงใจที่ถูกต้องที่แท้จริงที่พึงปรารถนาทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า “ฉันทะ” ซึ่งแปลว่าความรัก ความอยาก ความปรารถนา ความพอใจ แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

4.1 เป็นความใฝ่รู้ อยากรู้ ปรารถนาจะเข้าถึงตัวสัจธรรม

4.2 เป็นความใฝ่ดี ใฝ่ความดี อยากได้ดี ความใฝ่ปรารถนาในสิ่งที่ดีงาม

จากแนวทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะกล่าวถึงความต้องการของมนุษย์หลายด้าน มีทั้งความต้องการความรัก ความต้องการปลอดภัย ความต้องการยอมรับจากสังคม ความต้องการมีชื่อเสียง

2.2.3 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้แบ่งลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดังนี้ McClelland (1953: 207-256) กล่าวถึง ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะ ดังนี้

1. กล้าเสี่ยงอย่างเหมาะสม มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว เลือกทำสิ่งที่อยากเหมาะสมกับความสามารถของตน

2. ความกระตือรือร้น หรือความขยันขันแข็งในการกระทำสิ่งแปลกๆใหม่ๆ เอาใจใส่ มานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย

3. ความรับผิดชอบต่อตนเอง พยายามทำงานให้เสร็จเพื่อความพึงพอใจของตนเอง ไม่หวังการยกย่องชมเชยจากผู้อื่น

4. ต้องการทราบผลของการตัดสินใจ จะติดตามผลการตัดสินใจของตนเองว่าเป็นเช่นไร เพื่อการปรับปรุงการกระทำของตนให้บรรลุเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม

5. คาดการณ์ล่วงหน้า เป็นผู้มีแผนการระยะยาว เพราะเล็งเห็นการณ์ไกล

6. มีทักษะในการจัดระบบงาน ให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานอย่างเป็นระบบ

Herman (1970: 354-355) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ 10 ประการ ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลจากการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส

3. มีความพยายามไต่เต้าไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น

4. มีความอดทนทำงานยากๆ ได้เป็นเวลานาน

5. เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะ หรือถูกรบกวน ก็จะพยายามทำต่อไปจนสำเร็จ

6. มีความรู้สึกที่เวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งและสิ่งต่างๆ จะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว จึงควรรีบทำสิ่งต่างๆ ให้ทันเวลา

7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก

8. ในการเลือกเพื่อนร่วมงานก็จะเลือกเพื่อนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก

9. ต้องการให้ตนเองเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ดี

10. พยายามปฏิบัติงานให้ที่อยู่เสมอ

เพราะพรณ เปลียนภู (2542: 325-326) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. ลักษณะนิสัยเป็นผู้ที่แสดงความกล้าเสี่ยงที่จะทำสิ่งต่างๆ ต้องการเอาชนะอุปสรรค มีความทะเยอทะยาน มีความพยายาม มีกำลังใจที่จะเอาชนะความเบื่อหน่าย และความเหนื่อย

2. ลักษณะทางสังคม คือ ต้องการมีชื่อเสียงในสังคม

3. ด้านความต้องการมีความต้องการความสุขสบายทางกาย ความมั่งคั่งสมบูรณ์และครอบครองสิ่งต่างๆ มากกว่าผู้อื่น

4. เป็นผู้ที่ต้องการทำกิจกรรมให้มีมาตรฐานสูงสุด ต้องการทำสิ่งต่างๆ ให้ได้ดีและการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ได้ดั่งนั้น เพื่อให้มีมาตรฐานสูงส่ง

5. ทศนคติเกี่ยวกับความสำเร็จ พยายามทำสิ่งยากๆ ให้สำเร็จอย่างดี

6. ความเป็นอิสระ เช่น ต้องการความเป็นอิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างรวดเร็วเป็นตัวของตัวเอง ดำเนินการตามการตัดสินใจของตนเอง ต้องการเป็นคนที่ไม่ไปจากคนอื่น หรือมีสิ่งต่างๆ ที่ไม่เหมือนผู้อื่น

7. ความรู้สึกผิด (Guilt) จะรู้สึกไม่สบายใจ เนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ทำสิ่งใดไม่ได้ดีอย่างที่ตั้งใจ และทำผิด (ถ้าเป็นความรู้สึกผิดด้านอื่น จะพิจารณาว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ)

8. ความต้องการความรู้ อยากได้ความรู้ อยากมีความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ดี

9. จุดมุ่งหมายในชีวิต เป็นผู้มีความหวัง ต้องการความสำเร็จในชีวิต ต้องการรางวัลยิ่งใหญ่ในอนาคตมากกว่ารางวัลเล็กๆ น้อยๆ ที่ได้รับในปัจจุบัน

10. เป็นผู้ที่มีความใส่ใจ กับความเป็นไปได้ของความสำเร็จในงานที่ทำอยู่ สามารถทำนายสถานการณ์ได้อย่างเฉียบแหลม เป็นผู้ได้รับความสำเร็จมากกว่าล้มเหลว

อติพร นฤนาทชีวิน (2547: 31) กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงคือ มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นอยู่เสมอ กระตือรือร้นและสนุกสนานกับงานที่ทำ มีความมานะอดทน สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า มีความสามารถในการแก้ปัญหาและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิรินันท์ วรรณกิจ (2554: 54) สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มีความทะเยอทะยานสูง
2. มีความกระตือรือร้น
3. มีความกล้าเสี่ยงที่จำทำงานที่ยาก
4. มีความอดทนต่อสิ่งที่ยากลำบาก
5. มีการวางแผนการทำงาน
6. มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง
7. มีความเพียรพยายามในการทำงาน
8. มีจิตใจหนักแน่นมั่นคง ตั้งใจจริง
9. รู้จักปรับปรุงตนเอง และพัฒนาความสามารถให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
10. มีความสามารถและกล้าตัดสินใจ เผชิญกับปัญหา และอุปสรรค

จากลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีลักษณะชอบทำงานที่ท้าทายความสามารถ มีความมุ่งมั่นพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จโดยจะรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อทำงานได้สำเร็จคล่องอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่พยายามจะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว โดยการกำหนดเป้าหมาย หรือระดับความคาดหวังที่ต่ำ ในการจะพัฒนาให้บุคคลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยการสร้างให้เกิดความเป็นตัวของตัวเอง อย่าให้รู้สึกว่าได้โดนบีบบังคับหรือกดดัน

2.2.4 การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ธีรดากร (2522: 68) ได้กล่าวถึง วิธีสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้หลายวิธี ดังนี้

1. การเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ อาจทำโดย
 - 1.1 การเร้าให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น
 - 1.2 ให้หลีกเลี่ยงความกังวลในระดับที่เหมาะสมทำให้เกิดการแสวงหาความรู้
2. การแข่งขันและร่วมมือ
3. การชมเชยและตำหนิ
4. การให้นักเรียนรู้ความก้าวหน้าของตนเอง
5. การตั้งระดับความมุ่งหวังให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง
6. การให้รางวัลและการลงโทษ

ขนาด เชื้อสุวรรณทวิ (2542: 23-24) กล่าวว่า ครูสามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนได้โดย

1. สร้างแรงจูงใจด้วยบุคลิกภาพ ท่าทาง การเป็นแม่แบบที่ดี มีเทคนิคการสอนที่ น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ มีมนุษยสัมพันธ์ดี ให้ความสนใจนักเรียนโดยทั่วถึง ทุ่มเทช่วยเหลือให้นักเรียนประสบความสำเร็จ ให้นักเรียนมีกำลังใจ มีความหวัง ไม่ท้อแท้ จะเป็นที่ประทับใจของนักเรียน จูงใจให้นักเรียน สนใจ และอยากเรียนคณิตศาสตร์
2. ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของความรู้ที่ได้รับ และจะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร เน้นให้เห็นว่าสามารถนำคณิตศาสตร์มาใช้ในทางธุรกิจ และสาขาวิชาอื่นๆ ผู้ที่เรียนคณิตศาสตร์ได้ดีจะมีโอกาส ประกอบอาชีพใดได้บ้าง
3. ให้นักเรียนได้ทำงานตามความสามารถและสติปัญญาของแต่ละคน เพื่อให้ ให้นักเรียนได้มีโอกาสประสบความสำเร็จ เป็นกำลังใจ เพิ่มความเชื่อมั่นให้ตนเอง และท้าทายให้ศึกษาค้นคว้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต่อไป อาจมอบหมายงานที่น่าสนใจ เช่น การจัดตั้งชุมนุมคณิตศาสตร์ มีกิจกรรมนันทนาการต่างๆ หรือ มอบหมายให้อ่านวารสาร คุภาพยนต์ ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ ที่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์

4. สร้างแรงจูงใจโดยใช้ความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเป็นสื่อให้นักเรียนอยาก คิดค้น ค้นพบคำตอบด้วยตนเอง

5. ครูจะต้องใช้กลวิธีการสอนที่น่าสนใจ มีสื่อการสอน ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม มี การวางแผนการสอนที่ดี ครูต้องหมั่นหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ทั้งในด้านเนื้อหาวิชา และวิธีการสอน ตลอดจนการสื่อความหมายของครู ต้องให้ชัดเจน เป็นที่เข้าใจง่าย ไม่วกวน การเตรียมการสอนที่ดีจะทำให้ ลดข้อบกพร่องต่างๆ ของครูได้ และที่สำคัญยิ่งกว่านั้น คือ ครูควรจะต้องจับข้อผิดพลาด จุดอ่อน ข้อบกพร่องในการสอนแต่ละครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544: 149-150) ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. ควรศึกษาความต้องการของเด็กแต่ละวัย และควรจัดเนื้อหาวิชาให้สนองความต้องการของเด็ก เนื้อหาที่สอนควรเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง และมีความหมายสำหรับเด็ก
2. ก่อนเริ่มเข้าสู่บทเรียนควรมีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อดึงความสนใจ และบอก ให้เด็กทราบถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน
3. ควรแนะนำให้เด็กเริ่มหัดวางเป้าหมายในการเรียนสำหรับตนเอง เพราะคนที่เรียน หรือทำงานอย่างมีเป้าหมายจะกระทำด้วยความตั้งใจ
4. บรรยากาศในการเรียนการสอนควรมีการไต่ถาม มีการอภิปราย และทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้เด็กเกิดความกระตือรือร้น มีการรับฟัง และทำความเข้าใจ ตลอดถึงมีการ ยอมรับซึ่งกันและกัน
5. ใช้วิธีการเสริมแรง ตามความเหมาะสมตามความจำเป็น เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ พึงปรารถนาและบางครั้งอาจลบพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพราะรางวัล คำชมเชย การยิ้ม การพยัก หน้า การให้ความเอาใจใส่ นับว่าเป็นตัวเสริมแรงที่มีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมาก
6. ให้การทดสอบ การทดสอบจะเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เด็กเอาใจใส่ต่อบทเรียน และมีความตื่นตัวในการเรียนอยู่ตลอดเวลา
7. ให้ทราบผลการทดสอบอย่างทันท่วงที การให้เด็กทราบผลการทดสอบอย่าง ทันท่วงทีว่าสิ่งที่ตนได้เรียนรู้อะไรไปแล้วนั้น มีความเข้าใจถ่องแท้เพียงใด มีสิ่งใดจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่ง วิธีการนี้จะทำให้เด็กต้องเอาใจใส่ติดตามเนื้อหาวิชาอยู่ตลอดเวลา
8. การพานักเรียนออกไปทัศนศึกษา หรือการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ จะ เป็นแนวทางหนึ่งที่กระตุ้นความสนใจเด็กได้เป็นอย่างดี
9. การสอนหรือการมอบหมายกิจกรรมให้เด็กปฏิบัติ และติดตามผล จนเด็กทำงาน นั้นสำเร็จ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเรียนการสอน เพราะความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับเด็กในครั้งหนึ่งจะเป็น แรงกระตุ้นให้เด็กเกิดกำลังใจที่จะเรียนรู้ในคราวต่อไป

จะเห็นว่าในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้น ครูผู้สอนมีส่วนที่จะช่วยเสริมสร้างให้ เด็กเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ด้วยการส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความตื่นตัวใน การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียน เพื่อที่จะให้เด็กเกิด ความอยากรู้อยากเห็น มีแรงกระตุ้น และมีกำลังใจที่จะเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

2.3.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ได้เด็กจะได้รับการอบรมเลี้ยงดู ปูทาง และวางรากฐานบุคลิกภาพของเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดทัศนคติ การเรียนรู้ รูปแบบการแก้ปัญหา ตลอดจนแรงจูงใจของคนนั้นๆ ได้มีผู้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลไว้ หลายทัศนะ ดังนี้

ดุซงกี โยเหลา (2535: 15-16) ได้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลไว้ว่า หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้คำอธิบายประกอบกับสนับสนุน และห้ามปรามเด็กในการกระทำกิจกรรมต่างๆ และมีความสม่ำเสมอและเหมาะสมในการให้รางวัลหรือลงโทษ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2536: 22) ได้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลไว้ว่า หมายถึง บิดามารดาให้ความรักเอาใจใส่ และใช้วิธีอธิบายสิ่งต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจและปฏิบัติตาม และมักลงโทษเด็กด้วยทางจิตมากกว่าทางกาย เพื่อให้เกิดความละอายไม่ทำผิดซ้ำอีกและจะใช้วิธีให้รางวัลและลงโทษแก่เด็กอย่างสมเหตุสมผล

สุวรรณี ทองรัมย์ภากุล (2539: 8-10) ได้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลไว้ว่า หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กในทำนองที่เป็นการกระทำอย่างมีเหตุมีผลสมควร โดยการที่บิดามารดาให้คำอธิบายแก่เด็กในขณะที่สนับสนุนหรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำสิ่งต่างๆ และมีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมของเด็ก

สันต์หทัย วิทยารังสีพงษ์ (อ้างใน เกศรินธร ทารี. 2556: 29) ได้ให้ความหมายการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลไว้ว่า หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดา แจกแจงเหตุผลต่างๆ แก่บุตร ให้ทำหรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำสิ่งใด

สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ยอมรับในความสำคัญของนักเรียน ส่งเสริมในสิ่งที่เป็นประโยชน์ โอนอ่อนผ่อนตามถ้ามีเหตุผลเพียงพอและผลการกระทำนั้นไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน พ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างมีเหตุผลยอมรับฟังใจความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้ง ห้ามปรามเมื่อเห็นว่าสิ่งใดไม่สมควร ให้คำชมแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นครั้งคราว ไม่ลงโทษเด็กจนเกินเหตุ และให้ความร่วมมือตามโอกาสอันเหมาะสม

2.3.2 ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

Mussen, Conger Kagan and Huston (อ้างใน สุมาลี เปลี่ยนพันธ์. 2553: 14) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นขบวนการแรกๆ ที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้มาตรฐานค่านิยมและพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับของสังคม และวัฒนธรรมของเขา ในระยะต้นของชีวิต พ่อแม่เป็นตัวแทนแรกของการอบรมเลี้ยงดู โดยการเป็นตัวอย่างของพฤติกรรม แสดงการยอมรับและให้ความอบอุ่นแก่เด็ก มีการจำกัดขอบเขตหรือให้อิสระ และมีการลงโทษเมื่อเด็กกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในช่วง 2 ปีแรกของชีวิตการได้รับการยอมรับและส่งผลให้เด็กมีภาพลักษณ์เกี่ยวกับตนเองในทางบวก เห็นว่าตนเองมีคุณค่าและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

Craig (อ้างใน เกศรินธร ทารี. 2556: 27) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้ในการพัฒนาทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคม ตลอดจนการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับบทบาทของงานในสังคมนั้นๆ ด้วย

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2526: 60-61) กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมีผลต่อการส่งเสริมและช่วยให้เด็กมีความสุข มีความเบิกบานจะเป็นรากฐานสำคัญของการปรับตัวในอนาคต หรือการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ครอบครัวที่ให้ความรักความอบอุ่น จะทำให้เด็กกล้าที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมั่นใจ ซึ่งการที่เด็กมีความมั่นใจและมั่นคงทางอารมณ์เพียงใด ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูเป็นสำคัญ เพราะเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูเป็นอิสระ จะมีความเชื่อมั่นในตนเองมากกว่าเด็กที่ถูกเข้มงวดตลอดเวลา

อารี รังสินันท์ (2527: 167) ได้กล่าวถึง บิดามารดาคือผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ซึ่งได้แก่ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และสติปัญญา การที่เด็กเจริญเติบโตเป็นเด็กที่แข็งแรงมีสุขภาพอนามัยดี มีการปรับตัวเข้ากับเพื่อนฝูงได้ดี และมีความคิดสร้างสรรค์ ก็เป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของบิดามารดา

สุรางค์ จันทน์เอม (2529: 89) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่บุคคลต้องพบตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิต เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาชีวิต และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของทุกๆ ชีวิต การอบรมเลี้ยงดูช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ระเบียบต่างๆ ในสังคมสร้างสรรค์พฤติกรรมของบุคคลช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของสังคม

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 140) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า การเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่วัยเริ่มต้น เป็นการสร้างรากฐานทรัพยากรมนุษย์ให้แก่สังคม แท้จริงการมีลูกมิใช่การกระทำเพื่อตนเอง แต่เป็นการถ่วงโยงบุคคลเพื่อการสร้างสรรค์สังคม ผู้เป็นพ่อแม่จะต้องเข้าใจและตระหนักในหน้าที่แห่งตนที่จะสร้างสรรค์บุตรของตนให้เป็นคนดีงาม และเป็นคนที่มิประโยชน์มีคุณค่าของสังคม

จากการศึกษาเอกสาร สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีเด็กจะสามารถปรับตัวเข้ากับปัญหาและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีความพร้อมและพฤติกรรมในทางที่ดีที่จะเผชิญกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.3.3 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

นักทฤษฎีท่านต่างๆ ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการเลี้ยงดู และได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นแบบต่างๆ ดังนี้

Rogers (1972: 117) ได้แบ่งลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูบุตรออกเป็น 3 แบบดังนี้คือ

1. แบบประชาธิปไตย (Democracy) เป็นวิธีการที่มารดาให้การอบรมเลี้ยงดูโดยให้บุตรรู้สึกว่าคุณเองได้รับความรัก ความยุติธรรม ความเป็นอิสระ บิดามารดาไม่อดทนไม่ตามใจจนเกินไปและไม่เข้มงวดจนเกินไป ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตร

2. แบบปล่อยปละละเลย (Rejection) ซึ่งในบางตำราจะเรียกว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งเป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาทำให้บุตรมีความรู้สึกว่าคุณเองถูกเกลียดชัง ถูกทอดทิ้งหรือปล่อยให้ทำอะไรตามใจชอบโดยไม่เอาใจใส่ ไม่ให้การสนับสนุนหรือไม่ให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร

3. แบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป (Overprotection) เป็นวิธีการที่บิดามารดาให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยที่บุตรจะรู้สึกว่าคุณเองถูกปฏิเสธไม่ให้ทำอะไรตามปรารถนา หรือคอยควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำตามที่ต้องการและมักจะคุ้มครองป้องกันให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528: 4-16) ได้กล่าวถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูไว้ 5 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดามารดารายงานว่าในการปฏิบัติต่อบุตรของตนได้แสดงความรักใคร่เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขบุตรของตนมากน้อยเพียงใด นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องให้ความสนิทสนม สนับสนุนช่วยเหลือและให้ความสำคัญแก่บุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่บิดามารดาได้อธิบายเหตุผลให้แก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริม หรือขัดขวางการกระทำของบุตรหรือลงโทษบุตรอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตร มากกว่าจะปฏิบัติตามอารมณ์ของตนเอง

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิต หมายถึง การลงโทษที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กโดยการดุด่า การริบวัตถุสิ่งของ การงดแสดงความรักใคร่เมตตาและการตัดสิทธิ์ต่างๆ มากกว่าการลงโทษโดยการเขียนตี

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การออกคำสั่งให้เด็กทำตามและผู้ใหญ่ตรวจตราใกล้ๆ ว่าเด็กทำตามหรือไม่ ถ้าเด็กไม่ทำตามก็ลงโทษเด็กด้วย ส่วนการควบคุมน้อย หมายถึง การปล่อยให้เด็กรู้จักตัดสินใจว่าควรทำหรือไม่ทำสิ่งใด และเปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง โดยไม่เข้าไปยุ่งกับเด็กมากนัก ผู้ใหญ่มักสับสนในการควบคุมเด็ก และการทำตัวใกล้ชิดเด็ก

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งพาตนเอง หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กได้กระทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง ภายใต้คำแนะนำและฝึกฝนของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กช่วยตนเองได้เร็ว และไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากและนานจนเกินไป

วารสาร รักรวิชัย (2529: 9-14) กล่าวถึง การอบรมเลี้ยงดูในสังคมไทย แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบดังนี้

1. แบบให้ความรักความอบอุ่นแบบประชาธิปไตย เป็นการอบรมเลี้ยงดูบุตรให้มีความรักความเอาใจใส่ ความเข้าใจ ใช้เหตุผลกับบุตร ทำให้บุตรรู้สึกว่า ได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรมให้อิสระแก่บุตรในการทำกิจกรรมต่างๆ ยอมรับความสามารถและให้สิทธิบุตรในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยบิดามารดาคอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาแนะนำตามความเหมาะสม

2. แบบคาดหวังเอาใจกับเด็ก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาเรียกร้องเอาจากบุตร โดยจะเคี่ยวเข็ญให้บุตรทำตามที่บิดามารดาหวังไว้ บิดามารดาจะกำหนดวิถีชีวิตให้กับบุตร บุตรจะต้องทำตามความต้องการของบิดามารดาทุกอย่างแม้ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม

3. แบบปล่อยปละละเลย เป็นการเลี้ยงดูที่บิดามารดาไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนบุตรปล่อยให้บุตรทำตามอำเภอใจ โดยไม่แนะนำแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมให้ ไม่สนใจความเป็นอยู่ของบุตรให้ความรักแบบลำเอียง หรือดูด่าลงโทษแรงเกินเหตุ บางครั้งก็ปล่อยหน้าที่เลี้ยงดูให้เป็นของคนอื่น

4. แบบรักถนอมมากเกินไป เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาคอยปกป้องบุตรมากเกินไป คอยให้ความช่วยเหลือทุกอย่างจนบุตรไม่รู้จักวิธีช่วยเหลือตนเองหรือแก้ปัญหาด้วยตนเองจากการศึกษาการจัดแบ่งลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู ของนักการศึกษาและนักจิตวิทยา

สุวรรณี ทองรัมย์กุล. (2539: 8-10) ได้มีการแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก-น้อย หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กในทำนองที่เป็นการแสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ สนใจทุกซอกซอกของเด็ก มีความใกล้ชิดกับเด็ก

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล-อารมณ์ หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กในทำนองที่เป็นการกระทำอย่างมีเหตุมีผลสมควร โดยการที่บิดามารดาให้คำอธิบายแก่เด็กในขณะที่สนับสนุนหรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำสิ่งต่างๆ และมีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับพฤติกรรมของเด็ก

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิต-ทางกาย หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กด้านการลงโทษเมื่อเด็กทำผิด โดยอาจลงโทษทางกาย หรือการลงโทษทางจิต พ่อแม่อาจใช้วิธีการลงโทษทางกายกับทางจิตใจในสัดส่วนที่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก-น้อย หมายถึง การที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กในทำนองที่เป็นการออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติตาม ตรวจสอบว่าเด็กทำตามคำสั่งหรือไม่ และตอบสนองต่อเด็กเมื่อเด็กทำหรือไม่ทำตามคำสั่งพ่อแม่

ที่กล่าวมาข้างต้นจะแตกต่างกันออกไปตามความคิดเห็นส่วนตัวของแต่ละท่าน แต่ลักษณะโดยทั่วไปจะคล้ายคลึงกัน สำหรับการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลซึ่ง เบคเคอร์ (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2520: 32-33) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้เด็กเป็นคนมีเหตุผล ในการแก้ปัญหา

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง

2.4.1 ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของบุคคล ซึ่งสามารถที่จะส่งเสริมพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของ ความเชื่อมั่นในตนเองไว้หลายทัศนะ กล่าวคือ

Blair (1968: 138) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึง คนที่ยอมรับสภาพการณ์ใหม่ๆ ที่ตนประสบโดยปราศจากความกลัวความล้มเหลว จะเป็นบุคคลที่กล้าที่จะเผชิญต่อสถานการณ์ต่างๆ ด้วยความมั่นใจว่าสภาพการณ์นั้นๆ จะไม่ทำให้เขาได้รับความเดือดร้อนไม่สบายใจ บุคคลใดก็ตามที่กระทำตามความต้องการ หรือคุณธรรมที่สังคมวางไว้นั้นย่อมสบายใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสิ่งที่ตนกระทำไปนั้น เป็นสิ่งที่ดีงาม

Weinberg and Gould (1999: 299-302) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถสร้างได้จากการประสบความสำเร็จ (Performance Accomplishments) การแสดงพฤติกรรมอย่างมั่นใจ (Acting Confidently) การคิดอย่างมั่นใจ (Thinking Confidently) การจินตภาพ (Imagery) การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย (Physical Conditioning) และการเตรียมตัว (Preparation) นอกจากนี้วิธีการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ยังขึ้นอยู่กับโครงสร้างทางสังคม และวัฒนธรรม

กรมวิชาการ (2537: 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งที่จะช่วยให้คนเราสามารถทำสิ่งต่างๆ ประสบความสำเร็จ ช่วยให้คนเรามีความเป็นตัวของตัวเองกล้าคิด กล้าแสดงออก ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำสิ่งต่างๆ ด้วยความมั่นใจยอมรับผลที่เกิดขึ้นด้วยความพอใจและภาคภูมิใจ สามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ และแก้ปัญหาด้วยความรู้สึกที่มั่นคงอันเป็นคุณลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำรงชีวิต

สมิต อาชวนิจกุล (2543: 94) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จในด้านการแสดงออก การพึ่งตนเอง การรู้จักนับถือตนเอง มีความคิดอ่านเป็นของตนเองไม่ตกเป็นทาสความคิดผู้อื่น มีความกล้าหาญไม่ท้อถอยเมื่อทำอะไรไม่สำเร็จ

แสงเดือน จุฑาริ (2546 : 10) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึง บุคลิกภาพของบุคคลที่มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำสิ่งต่างๆ ด้วยความมั่นใจ มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถเผชิญเหตุการณ์ต่างๆ และแก้ปัญหาด้วยความรู้สึกที่มั่นคง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมจินตนา คุปตสุนทร (2547 : 9) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความสามารถในการกล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า มีจิตใจมั่นคง ภาควุฒิใจในตนเองมั่นใจ ในความคิดของตนเอง และพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าตัดสินใจ โดยไม่ลังเล ไม่วิตกกังวล กล้าเผชิญต่อความจริง รู้จักการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ชิดได้แก่ พ่อแม่ ครู ผู้เลี้ยงดู ต้องรู้จักแสดงพฤติกรรมในการยอมรับความรู้สึก ความคิดเห็น ให้กำลังใจ ให้คำชมเชย ในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมกับเหตุการณ์ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น จนสามารถพัฒนากลายเป็นบุคลิกภาพเฉพาะตนตั้งนั้น

อัญชลี ฉิมพลี (2551: 8) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึง บุคลิกภาพของบุคคลที่มีความกล้าหาญในการแสดงออก กล้าเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ และตัดสินใจด้วยความมั่นใจ มีความภาคภูมิใจในตนเอง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จึงพอสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง บุคลิกของบุคคลที่มีความกล้าหาญในการแสดงออก กล้าเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ และตัดสินใจด้วยความมั่นใจ มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัว เข้ากับสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4.2 ทฤษฎีความเชื่อมั่นในตนเอง

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Need Gratification)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2522: 32 - 33) ได้กล่าวถึง แนวคิดของมาสโลว์ที่กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น มาสโลว์ จึงได้จัดความต้องการของมนุษย์เป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากความต้องการขั้นต่ำสุด ขึ้นไปหาความต้องการขั้นสูงสุด ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการที่ถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดซึ่ง ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การหลับสนอน การขับถ่าย ฯลฯ ถ้าความต้องการขั้นต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ขาดหมดทุกอย่าง ตั้งแต่อาหาร ความปลอดภัย ความรัก การตระหนักในความสามารถของตน สิ่งที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรมมากที่สุด คือ ความต้องการอาหาร トラบใดที่เรายังมีความหิว トラบนั้นเราจะไม่มีความต้องการในเรื่องอื่น เช่น คนที่กำลังหิวจะทำได้แม้แต่การฉกชิงวิ่งราว ทั่งๆ ที่รู้ว่าทำแล้วถ้าตำรวจจับได้จะมีอะไรเกิดขึ้น หรือการที่เด็กในห้องเรียนเกิดความหิว ย่อมไม่มีจิตใจที่จะมาให้ความสนใจกับบทเรียนของครู แม้ว่าครูผู้นั้นจะได้เตรียมการสอนมาอย่างดีแล้วก็ตาม

2. ความต้องการความปลอดภัย ถ้าความต้องการทางด้านร่างกาย ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์ก็จะมีความต้องการในเรื่องอื่นต่อไปอีก คือ ความต้องการความปลอดภัยซึ่ง ได้แก่ ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ความเป็นปึกแผ่น ความต้องการการคุ้มครองปกป้อง ความรู้สึกที่ปลอดภัยจากการคุกคาม ปลอดภัยจากความวิตกกังวล ความต้องการที่จะอยู่ในระเบียบ ความต้องการกฎหมาย คุ้มครอง ตลอดจนความต้องการความแข็งแกร่งของผู้คุ้มกัน ในกรณีของเด็กนักเรียน เด็กทุกคนจะต้องไปโรงเรียน แต่เด็กจะไม่อยากไปโรงเรียน ถ้ารู้สึกว่าการเรียนมีอะไรที่ปลอดภัย เด็กจะหนีไปอยู่ที่อื่น ซึ่งเด็กคิดว่ามีความปลอดภัยมากกว่า ทั้งนี้เพราะมนุษย์ทุกคนล้วนแล้วแต่ต้องการความปลอดภัยทั้งสิ้น

3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ ถ้าความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและ ความปลอดภัยได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ คนจะมีความต้องการในเรื่องความรักและความเป็นเจ้าของขึ้นมาอีก คนทุกคนต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่ตนเองจะต้องเกี่ยวข้องกับใครสักคน ถ้ารู้สึกว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม มนุษย์ทุกคนอยากได้รับความรักจากคนอื่น อยากได้เป็นเจ้าของคนอื่นและในขณะเดียวกันก็อยากให้ตนเป็นที่รักและเป็นของใครสักคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความต้องการจะเป็นที่ยอมรับ และได้รับการยกย่องเป็นความต้องการที่จะรู้สึก ว่าตนเองมีค่าทั้งในสายตาตนเองและในสายตาของผู้อื่น คนที่ยอมรับนับถือในตนเองมองเห็นคุณค่าและความสามารถในตนเองนั้น มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นคนที่มองเห็นคุณค่าในตนเอง และมีความรู้สึก มั่นคงปลอดภัยคนประเภทนี้จะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ให้ความร่วมมือและเป็นมิตร จะเป็นคนที่มี ลักษณะยอมรับผู้อื่น เห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีในตัวผู้อื่นเช่นเดียวกับที่มีต่อตนเองดังนั้นจึงเป็นผู้สร้าง สัมพันธภาพได้ดี เพราะไม่มีลักษณะข่มขู่ ลักษณะที่สอง เป็นคนที่มองเห็นคุณค่าในตนเอง แต่มีความรู้สึกไม่ ใครง่ายๆมั่นคงปลอดภัย ดังนั้นจะเป็นคนที่มีลักษณะค่อนข้างมั่นใจตนเองเห็นคุณค่าในตนเองแต่ฝ่ายเดียว โดยที่ ไม่ใครยอมรับหรือเห็นคุณค่าในตัวผู้อื่นเป็นคนี่สร้างสัมพันธภาพได้น้อยกว่าพวกแรก

5. ความต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตน หรือรู้จักตนเองเมื่อความ ต้องการต่างๆ ดังกล่าวทั้ง 4 ชั้นได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะมีความต้องการที่จะรู้จักตนเอง ตรงตามสภาพที่ตนเองเป็นผู้เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการของตนเอง โดยไม่มีการปกป้องและบิดเบือน พร้อมทั้งจะเปิดเผยตนเอง พิจารณาตนเองอย่างใจเป็นธรรม ยอมรับได้ทั้ง ในส่วนที่เป็นข้อบกพร่องของตนเอง เป็นความต้องการที่คนแต่ละคนต้องการที่จะเป็นคนชนิดที่เราเป็นไปได้ ดีที่สุด

ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ เป็นนายแพทย์ทางด้านรักษาโรคประสาทได้ให้ความสำคัญของเด็กวัย 5 ปี แรกของชีวิต ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต เขาเชื่อว่าวัยนี้เป็นรากฐานของพัฒนาการด้านบุคลิกภาพ และ บุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเด็กที่สุด คือ แม่จะเป็นผู้มีอิทธิพลอย่างสูงต่อบุคลิกภาพและสุขภาพจิตของ เด็กนอกจากนั้น ได้พัฒนาทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิด จนถึงวัยรุ่นโดยให้ชื่อว่าทฤษฎี พัฒนาการทางเพศ (Psychosexual Development) ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็ก แต่ละคนจะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพของร่างกาย โดยร่างกายจะเปลี่ยนแปลงบริเวณแห่งความ พึงพอใจเป็นระยะๆ ในช่วงอายุต่างๆ กันและถ้าบริเวณแห่งความพึงพอใจต่างๆ นี้ได้รับการตอบสนองเต็มที่ เด็กจะมีพัฒนาการที่ดีและสมบูรณ์แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองเต็มที่ก็จะทำให้เกิดการ สะสมปัญหาและแสดงออกเมื่อเด็กโตขึ้น (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2545: 42 - 44) แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ชั้นความพอใจอยู่บริเวณปาก (Oral) อยู่ในวัยอายุ 0 - 1 ปี เด็กจะมีความสนใจบริเวณ ปาก ปากนำความสุขเมื่อได้ดูดอาหาร สนองความต้องการของความหิว ถ้าไม่ได้รับการตอบสนองก็อาจจะ ทำให้เกิดความคับข้องใจ

ขั้นที่ 2 ชั้นความพอใจอยู่ที่บริเวณทวารหนัก (Anal) อยู่ในวัยอายุ 1 - 3 ปี เป็นระยะที่ เกี่ยวข้องกับการขับถ่าย เด็กเกิดการเรียนรู้การขับถ่าย ถ้าเด็กไม่ถูกบังคับจะเกิดความพอใจ ไม่ขัดแย้ง ไม่ เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์

ขั้นที่ 3 ชั้นความพอใจอยู่ที่อวัยวะเพศ (Phallic) อยู่ในวัยอายุ 3 - 6 ปี เป็นระยะที่เกี่ยวข้อง กับอวัยวะสืบพันธุ์ เด็กเกิดความสนใจ อยากรู้อยากเห็นสภาพร่างกายที่แตกต่างไปตามเพศ เด็กจะเรียนรู้ บทบาททางเพศของตน โดยเลียนแบบบทบาทพ่อแม่ของตน ต้องการความรัก ความอบอุ่นจากพ่อแม่

ขั้นที่ 4 ชั้นก่อนวัยรุ่น (Latency) อยู่ในวัยอายุ 6 - 11 ปี เป็นระยะที่เด็กเริ่มสนใจสังคมเพื่อน ฝูง พลังต่างๆ ในขั้นที่ 3 ยังแฝงอยู่ไม่ปรากฏออกมา เด็กจะพยายามปรับตัวให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคล อื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่ 5 ชั้นวัยรุ่นอยู่ในวัยอายุ 13 - 18 ปี (วัยรุ่นใหญ่) เป็นชั้นที่เด็กมีความสนใจในเพศตรงข้ามมากขึ้น และเป็นจุดเริ่มต้นความรักระหว่างเพศ

ทฤษฎีโครงสร้างบูรณาการแห่งบุคลิกภาพของคอลลอสแมร์และริฟเฟิล

เชดส์กี้ โฆวาสิญ์. 2516: 5 - 6: อ้างอิงจาก Klausmeier and Ripple. 1971: 557) คอลลอสแมร์และริฟเฟิล (Klausmeier and Ripple. 1971: 557) กล่าวว่า บุคลิกภาพของมนุษย์ที่แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นไปตามโครงสร้างบูรณาการซึ่งแสดงรายละเอียดโครงสร้างเรียงตามลำดับได้ดังต่อไปนี้

1. ความเจริญทางร่างกายหรือสุขภาพ
2. พฤติกรรมทักษะ หรือ ความสัมพันธ์ของระบบกล้ามเนื้อ
3. ความสามารถทางการคิด
4. ความสามารถด้านการปรับตัว
5. อุดมคติ หรือ มโนภาพแห่งตน

อิทธิพลของโครงสร้างบูรณาการแห่งบุคลิกภาพที่มีต่อพฤติกรรมของมนุษย์นั้นคอลลอสแมร์ แยกกล่าวถึงแต่ละด้านตามลำดับ ดังนี้ ด้านสุขภาพและพฤติกรรมทักษะ (Health and Psychomotor Skills) กล่าวว่า ความบกพร่องในด้านหนึ่งด้านใดหรือหลาย ๆ ด้านของพฤติกรรมทักษะอาจก่อให้เกิดการขัดขวางบูรณาการทางบุคลิกภาพของบุคคล การที่บุคคลไม่สามารถใช้หรือแสดงทักษะทางร่างกาย (Physical Skill) อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมไปทางก้าวร้าว หรือในทางที่ขัดต่อความต้องการของสังคมได้ ดังนั้นการศึกษากุศลบุคลิกภาพจึงต้องคำนึงถึงลักษณะทางกายภาพ สุขภาพ และทักษะในการใช้ความสัมพันธ์ของระบบกล้ามเนื้อของบุคคลด้วยบุคลิกภาพทางด้านความสามารถในการคิด มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เช่นเดียวกับที่สุขภาพและพฤติกรรมทักษะที่มีอิทธิพลต่อบูรณาการของบุคลิกภาพ เพราะผู้ที่มีความสามารถในด้านการคิดสูงย่อมที่จะเรียนรู้ได้ดี และสามารถปรับตัวสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าผู้ที่มีความสามารถทางการคิดต่ำ บุคลิกภาพทางการปรับตัวนั้นที่มีผลต่อบูรณาการแห่งบุคลิกภาพ เพราะว่าการรับรู้ของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์สำเร็จ ในการแก้ปัญหาอันเป็นผลจากการที่บุคคลนำกลวิธีต่างๆ ของตนมาใช้เมื่อประสบภาวะอันก่อให้เกิดข้อขัดแย้ง ซึ่งกลวิธีต่างๆ เหล่านี้จะสรุปรวมเป็นบุคลิกภาพของเขาในการปรับตัวบุคลิกภาพทางด้านมโนภาพแห่งตนหรือทางด้านทัศนคติ มโนภาพแห่งตนเป็นสิ่งที่บุคคลแต่ละคนอ้างถึงตนเอง หรือเป็นความคิดส่วนตัวของเขาที่มีต่อบุคลิกภาพของเขา เป็นผลรวมทั้งหมดของความหมกมุ่นของทัศนคติ และความรู้สึกที่ตัวของเขาเองมีอยู่ ซึ่งพัฒนาขึ้นมาตามลำดับเมื่อบุคคลสามารถยกตนออกจากข้อกำหนดของสภาพแวดล้อม ซึ่งจะพัฒนาไปสู่ความมั่นคงตามวัยที่เพิ่มขึ้นของบุคคลและบุคลิกภาพของบุคคลทางด้านทัศนคติ และความรู้สึกของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างช้าๆ หรือไม่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาที่เปลี่ยนไป

ทฤษฎีบุคลิกภาพของคาร์ล กุสตาฟ จุง (Carl Gustav Jung 'Personality Theory)

คาร์ล กุสตาฟ จุง มีความเชื่อในเรื่องของจิตไร้สำนึกซึ่งสะสมมาแต่อดีต (Collective Unconscious) หรือประสบการณ์ในจิตไร้สำนึก (Personal Unconscious) เน้นว่าชาติพันธุ์หรือชาติกำเนิดเป็นจุดเริ่มต้นของบุคลิกภาพ และพัฒนาการของบุคลิกภาพเริ่มจากการปฏิสนธิไปตลอดจนชั่วชีวิต สำหรับความรู้สึกทางเพศจะมีบทบาทสำคัญก่อนอายุ 5 ขวบ และจะมีบทบาทสำคัญสูงสุดในช่วงวัยรุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยามให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคลิกภาพในช่วงวัยรุ่นนั้นจะพัฒนาไปในแบบต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป คาร์ล กุสตาฟ จุง ได้แบ่งลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลเป็น 2 ประเภท คือ

1. ลักษณะของบุคลิกภาพแบบเก็บตัว (Introvert) มีลักษณะไม่สนใจสิ่งแวดล้อมเท่ากับตนเอง ชอบคิดชอบทำอะไรเงียบๆ คนเดียวไม่ชอบเข้าสังคม อารมณ์อ่อนไหวง่าย เก็บความทุกข์ไว้กับตนเอง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง หากบุคคลมีลักษณะดังกล่าวมากจะมีโอกาสเกิดความผิดปกติทางจิตทางอารมณ์ และมีผลกระทบต่อบุคลิกภาพได้มาก

2. ลักษณะบุคลิกภาพแบบเปิดเผย (Extrovert) มีลักษณะตรงกันข้ามกับพวกเก็บตัวสนใจสิ่งแวดล้อม ชอบเข้าสังคม เปิดเผย มีเพื่อนมาก ไม่ชอบเก็บความทุกข์ไว้กับตนเอง ไม่มีความมั่นใจในตนเอง หากบุคคลมีลักษณะดังกล่าวมากจะมีโอกาสเกิดความผิดปกติทางจิต ทางอารมณ์และมีผลต่อบุคลิกภาพได้มาก ลักษณะบุคลิกภาพทั้ง 2 แบบที่กล่าวมานั้น ไม่สามารถจะแยกกันได้อย่างเด็ดขาด เพราะคนส่วนมากมีลักษณะบุคลิกภาพแบบกลางๆ (Ambivert) กำกึ่งระหว่างเก็บตัว และแบบเปิดเผย ซึ่งบุคลิกภาพที่พอเหมาะสมสามารถปรับตัวอยู่ได้ในสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังเน้นว่าการพัฒนาของบุคลิกภาพมีเป้าหมายสูงสุด คือ ให้บุคคลเข้าใจตนเองเพื่อจะได้พัฒนาตนเองได้โดยไม่หยุดยั้งและมีเรื่องของพันธุกรรมเป็นตัวที่มีบทบาทสำคัญ ซึ่งทำหน้าที่เป็นพื้นฐานของสัญชาตญาณและสืบเผ่าพันธุ์ (ลัทธิ สรวิวัฒน์. 2544: 141 - 142)

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า พัฒนาการในช่วงแรกเกิดจนถึง 6 ปี จะมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ การที่เด็กได้เรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัว รวมทั้งได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสม จะส่งผลให้เด็กได้พัฒนาตนเองมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีบุคลิกภาพที่ดีและจะกลายเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองในที่สุด

2.4.3 ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

Maslow (1954 : 411) ได้กล่าวว่า คนทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self - Esteem) และต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตนด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ จะทำให้บุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวางจะทำให้เกิดความ รู้สึกว่ามีปมด้อยหรือเสียความภาคภูมิใจในตนเอง ละม้ายมาศ ศรีทัดดี และจรรยา สุวรรณทัต (2510 : 98) พบว่า ผลของการขาดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กจะทำให้เด็กคอยพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ ผลที่ตามมาคือ เด็กจะขาดความกล้าที่จะเผชิญต่ออุปสรรค หรืองานที่ยากลำบากในภายภาคหน้าผู้ที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองย่อมกระทำการสิ่งใดสำเร็จได้ยาก เพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการฝ่าฟันความเชื่อมั่นในชีวิต

นอกจากที่กล่าวมา สมาคมการศึกษาเด็กแห่งอเมริกา (Child Study Association of America.1952 : 185 - 186) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ดังนี้ ความเชื่อมั่นในตนเองมักเกิดขึ้นกับเด็กที่ประสบความสำเร็จต่อการกระทำสิ่งต่างๆ เสมอ การที่บุคคลประสบความสำเร็จยิ่งมากเท่าไร จะทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น ทำให้เขารู้สึกว่าตัวเองไม่ได้ถูกข่มขู่จากบุคคลอื่น ความยุ่งยากใจต่างๆ ลดลงหรือหมดไป ผลคือสามารถที่จะกระทำสิ่งต่างๆ เป็นผลดียิ่งขึ้น ผู้ที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ย่อมกระทำการสิ่งใดสำเร็จได้ยาก เพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการฝ่าฟัน ความสำเร็จของชีวิต (อ้างใน สนธยา อ่อนน้อม. 2538: 37) จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลอันถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

อารยา สุวะมาตย์ (2540: 37) ได้สรุปเกี่ยวกับความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ ดังนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ทำให้มองโลกในแง่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์
2. สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้
3. กล้าคิดและกล้าแสดงออก ไม่เมินเฉยต่อสภาวะการณ์ต่างๆ ในสังคม
4. สามารถเข้าสังคม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีความสามารถในการควบคุมตนเอง
6. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม

แสงเดือน จุฑารีย์ (2546 : 10) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม เนื่องจากบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะประสบความสำเร็จทั้งทางด้านการเรียน พัฒนาสังคมและประเทศชาติ

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นบุคคลที่ กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจและกล้าเผชิญต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ตามความมั่นใจ

2.4.4 ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2516 : 25 - 28) สรุปพฤติกรรมสำคัญของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. กล้าในการคิด การพูดและการกระทำ
2. ใจคอมั่นคง ไม่เชื่อคนง่าย มีเหตุผล
3. รอบคอบมีแผนงาน
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ชอบทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ
5. กล้าเสี่ยง (กล้าได้กล้าเสีย)
6. ชอบแสดงตัว
7. ไม่วิตกกังวลจนเกินไป
8. เป็นผู้ผู้นำ
9. รักความยุติธรรม
10. ชอบช่วยเหลือหมู่คณะ
11. ชอบอิสระ ไม่โอ้อวด
12. ตั้งจุดมุ่งหมายไว้สูงและคิดว่าจะทำให้สำเร็จ
13. มีความเกรงใจและเห็นใจผู้อื่น

สมพงษ์ ตรีพัฒน์ (2517 : 24 - 25) ได้สรุปพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. กล้าพูดกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า ไม่เคอะเขิน
3. จิตใจมั่นคง เปลี่ยนความเชื่อยาก มั่นใจในความคิดของตนเอง
4. กล้าตัดสินใจไม่ลังเล
5. ไม่วิตกกังวล
6. กล้าเผชิญต่อความจริง
7. มีจิตใจเด็ดเดี่ยวแน่วแน่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรเจอร์ (Roger) และมาสโลว์ (Maslow) เห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กนั้นเกิดจากความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้เกี่ยวกับงาน ถ้าเด็กได้รับรู้ว่าประสบการณ์ที่เขาได้รับนั้นทำให้เขามีค่า มีความสำคัญเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และคนอื่นมีความรู้สึกที่ดีต่อเขา เด็กก็จะมีความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวกับตนในทางที่ดี และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนในทางที่ดีนี้จะเป็นตัวกำหนดให้เด็กแสดงลักษณะและพฤติกรรมที่เรียกว่า เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง (ประดินันท์ อุปรมัย. 2526: 37 - 38)

ธีรภาพ วัฒนวิจารณ์ (2545: 127) กล่าวว่า คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นคนที่มีลักษณะมั่นคง ไม่ลังเลในการตัดสินใจ ไม่วิตกกังวลต่อสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ฟุ้งเฟ้อ หรือกังวลต่อสิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้ว สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ และเมื่อประเมินว่าตนเองไม่พร้อมก็กล้าและมั่นใจที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

สมจิตนา คุปตสุนทร (2547: 15) กล่าวว่า เด็กที่มีความมั่นใจในตนเองจะเป็นเด็กที่กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าคิดและปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าดีแล้วถูกต้องแล้ว มีบุคลิกภาพที่เปิดเผยแสดงความเป็นตัวของตัวเอง รู้จักปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้ง่าย ในขณะที่เดียวกันก็พร้อมที่จะยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล และพร้อมขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นที่ตนเองมั่นใจว่าจะทำสิ่งนั้นๆ ได้ดีกว่าตน เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายประสิทธิภาพสูงสุดจากเอกสารดังกล่าว

อัญชลี นิมพลี (2551: 16) กล่าวว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นผู้ที่มีลักษณะกล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ สามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ และแก้ปัญหาได้ ดังนั้น เราจึงควรปลูกฝังความมั่นใจในตนเองให้เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย ซึ่งจะส่งผลให้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นผู้ที่มีลักษณะ กล้าพูดกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ สามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ และแก้ปัญหาได้

2.4.5 การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

เดโช สวานานนท์ (2516: 335) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ไว้ดังนี้

1. ไม่แะแต่ออดีตที่ผิดพลาด และเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
2. ไม่ใช้คำพูดและพูดในเรื่องที่ก่อให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ ท้อถอย
3. เชื่อในความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตนเอง ความสามารถที่ยังปิดบังซ่อนเร้นในตัวของเรา นั้น ยังมีอยู่อีก

4. จงคิดแต่ในด้านที่ไม่เป็นอุปสรรค หรือพึงคิดถึงอุปสรรคที่พอประมาณเท่านั้น
5. สร้างภาพความเป็นผู้มีชัยในความคิดเสมอ
6. สะสมความสำเร็จเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตเพื่อเป็นบันไดที่จะก้าวไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองอย่างแท้จริงในบั้นปลาย

สมิต อาชวนิจกุล (2543: 92-95) ได้กล่าวถึง แนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ไว้ดังนี้

1. ต้องรู้ว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตนเอง และหมั่นช่วยตนเองให้มากที่สุด ส่วนคนที่ชอบร้องขอให้คนอื่นช่วยโดยไม่ยอมช่วยตนเองย่อมทำลายอนาคต หรือความก้าวหน้าของตนเองในที่สุด
2. ต้องรู้จักนับถือตนเอง เชื่อในความสามารถของตน และไม่ดูถูกเหยียดหยามตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ต้องฝึกให้มีความคิดอ่าน เป็นของตนเอง ไม่ตกเป็นทาสความคิดของผู้อื่น
4. อย่าคิดว่าทำไม่ได้ จงคิดเสมอว่าเราทำได้ คิดบ่อยๆ ในทางบวก
5. ต้องฝึกหัดปลูกฝังอุปนิสัยที่ดีให้แก่ตนเอง

อารีย์ พรรณณี (2546: 20-27) ได้กล่าวถึง แนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ไว้ดังนี้

1. พึ่งตนเอง “อัตถิ อัตโน นาโถ” การฝึกหัดพึ่งตนเองหรือช่วยเหลือตนเอง การลงมือทำงานด้วยตนเองจะทำให้ทำงานเป็น รู้ความสามารถของตนเองเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ
2. รู้จักตนเอง พยายามรู้จักเราให้ดีที่สุดว่าเรามีจุดดี จุดเด่น จะปรับจุดด้อยได้ดีอย่างไร จะใช้จุดเด่นของตนให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างไร
3. ศรัทธาในตนเอง นับถือตนเอง เชื่อในความสามารถตนเอง ไม่ดูถูกเหยียดหยามตนเอง

4. กำจัดความกลัว ความกลัวเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ และทำให้เราไม่กล้าทำอะไร และคนที่ไม่เคยทำอะไรเลย ก็จะไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้นเลย แต่คนที่ทำงานโอกาสผิดพลาดย่อมจะมีบ้าง มันจะเกิดการยอมรับแต่จะหาทางปรับปรุงงานให้ดีขึ้นต่อไป

5. การมีชีวิตอยู่กับปัจจุบัน การเอาใจจดจ่อกับสิ่งที่ทำ รวมพลังความคิดลงสู่การกระทำ ไม่ห่วงหน้าพะวงหลัง หรือยึดติดกับอดีต กังวลกับอนาคต แต่มุ่งใจให้เป็นหนึ่งเดียวกับเวลานั้น ณ สถานที่นั้น เพื่อทำให้มีพลังสามารถสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้สำเร็จลงได้

6. คิดในทางบวก พยายามคิดในเรื่องที่ดีทำให้เป็นสุข เกิดพลังใจ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นให้มองว่าเป็นประสบการณ์

7. ปลูกฝังอุปนิสัยที่ดี การเสริมสร้างและสั่งสมนิสัยที่ดี เป็นผู้ที่มีความหวัง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีจิตใจเข้มแข็ง

สรุปได้ว่า การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดจากการที่บุคคลนั้นสร้างศรัทธาในตนเอง รู้จักพึ่งพาตนเองมากกว่าพึ่งพาผู้อื่น อยู่กับปัจจุบัน รู้จักกำจัดความกลัว แก้ไขสิ่งที่เป็นปัญหา มองหาแนวทางในการพัฒนาการทำงาน ตลอดจนสะสมความสำเร็จเล็กๆ น้อยๆ ในชีวิตเพื่อเป็นบันไดที่จะก้าวไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเอง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Gideon (1997: Abstract) ได้ศึกษาความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของผู้ประกอบการที่ได้รับสิทธิบัตร จำนวน 199 คน เพื่อศึกษาความเข้มแข็งที่สนับสนุนความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคซึ่งสัมพันธ์กับการควบคุมสถานการณ์ และ การเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในองค์กร เพื่อฝ่าฟันอุปสรรค ซึ่งการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคระหว่างบุคคลที่ยอมรับประโยชน์ ความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงความคิดให้ เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่มีตัวตน ซึ่งสัมพันธ์กับความสามารถของผู้ประดิษฐ์ที่มีความก้าวหน้าหรือถอยหลัง แม้จะมีอุปสรรคก็ตาม ลักษณะดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง เทคนิคและวิธีการของผู้ประกอบการ Adversity Response Profile (ARP) Technical Supplement. (รัชนีดา สบายวรรณ, 2547: 36; อ้างอิงจาก Adversity Response Profile (ARP) Technical Supplement. 2000. ARP Reliability and Validity. Online) ได้ทำการศึกษาความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของแบบทดสอบการตอบสนองต่ออุปสรรค The Adversity

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Response Profile (ARP) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ถูกออกแบบเพื่อวัดรูปแบบของการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรคของแต่ละคน โดยทำการศึกษาทั้งหมด 14 โครงการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 2,414 คน มีการติดตามผลโดยใช้คำถามจากองค์ประกอบ 4 ด้าน ของความสามารถในการเผชิญอุปสรรค ได้แก่ การควบคุม ความรับผิดชอบ ผลกระทบและความทนทาน ด้านละ 10 ข้อ โดยใช้มาตราแบบ Bipolar พบว่า สัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นแอลฟาของ ARP มีค่าเท่ากับ 0.86 ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ความสัมพันธ์ของ การควบคุมและความรับผิดชอบมีค่าสูงสุดคือ 0.55 รองลงมา คือ ผลกระทบและความทนทานมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.45 ส่วนในด้านอื่นๆมีความสัมพันธ์กันต่ำ

Thomas-Sharksnas (2002: Online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการฟื้นพลังกับความพึงพอใจในงานของเจ้าหน้าที่ดูแลสุขภาพจิตจำนวน 94 คนที่ศูนย์สุขภาพจิตชุมชนทางตะวันออกเฉียงเหนือของเพนซิลวาเนีย เครื่องมือเป็นแบบวัดการตอบสนองต่ออุปสรรค (ARP) ซึ่งวัดความสามารถในการฟื้นพลัง ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ดูแลสุขภาพจิตพบเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคเพิ่มขึ้น เช่น ค่าจ้างต่ำ การขาดความเอาใจใส่ การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานจากองค์กร จึงนำไปสู่ความไม่พึงพอใจในงานส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการดูแลคนไข้ และสุขภาพจิตพวกเขาเอง

Williams (2003: Online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองต่ออุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน การศึกษานี้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองต่ออุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองต่ออุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนและครูกับการรับรู้อุปสรรคทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 17 คน และครูจำนวน 79 คน จากโรงเรียนในอำเภอแฟลกสตาฟ ยูนิฟิวด์ เมืองอริโซนา ที่ใช้คะแนนจากการวัดระดับความสามารถในการเผชิญอุปสรรค เปรียบเทียบกับข้อมูลมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา รวมทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนอีก 5 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับคะแนนผลสัมฤทธิ์สูงอยู่ในโรงเรียนที่มีผู้บริหารโรงเรียนมีระดับความสามารถในการเผชิญอุปสรรคสูงด้วย

2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

เกษร ภูมิดี (2546: 84-93) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีบุคลิกภาพแต่ละด้านแตกต่างกัน จำนวน 370 คน พบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านการแสดงตัว ด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ด้านการเปลี่ยนแปลง และด้านการอดทนแตกต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรม เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

เมธยา คุณไทยสงค์ (2546: 60-70) ได้ทำการศึกษาจิตลักษณะบางประการที่สัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 368 คน พบว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค โดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ความสามารถในการควบคุมอุปสรรค ความสามารถในการนำตนเองเข้าไปแก้ไขอุปสรรค ความสามารถในการรับรู้ถึงระดับของอุปสรรค และความสามารถในการอดทนทนทานต่ออุปสรรค มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรับผิดชอบ การมุ่งอนาคต แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ความต้องการมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำนาจเหนือผู้อื่น ความรู้สึกเป็นอิสระในตนเอง ความทะเยอทะยาน ความกระตือรือร้น ความภาคภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วินัส ภัคตินรา (2546: 137-144) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ กับเชาว์อารมณ์ และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดยโสธร จำนวน 328 คน พบว่า เชาว์อารมณ์ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะทางบุคลิกภาพอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ องค์ประกอบด้านการเข้าสังคม การกล้าแสดงออก ความพึ่งตนเอง ส่วนความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะทางบุคลิกภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ องค์ประกอบด้านสติปัญญา การกล้าแสดงออก มโนธรรม ความกล้าหาญ ความอิสระเสรี ความพึ่งตนเอง และองค์ประกอบด้าน การควบคุมตนเอง

นันทิยา วชิรลาภไพฑูริย์ (2547: 157-161) ได้ศึกษาเรื่อง การเพิ่มระดับความสามารถ ในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคโดยการเรียนรู้พฤติกรรมและการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค กรณีศึกษาเยาวชนกระทำผิดชาย จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเยาวชนกระทำผิด ที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ กับเยาวชนกระทำผิด ที่ไม่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้ ผลทดลองพบว่า การใช้โปรแกรมการเรียนรู้ได้ผลดี กลุ่มทดลองมี ความความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคในทุกมิติ และโดยภาพรวมมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคสูงขึ้นหลังการทดลอง และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อระดับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค

รัชนิดา สบายวรรณ (2547: บทคัดย่อ) ได้สร้างแบบวัดความสามารถในการเผชิญอุปสรรค สร้างขึ้นตามแนวคิดของสตอลท์ซ (Stoltz) จำนวน 2 ฉบับ คือชนิดสถานการณ์ และข้อความแบบ bipolar ฉบับละ 40 แต่ละฉบับประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านควบคุมอารมณ์ ด้านการวิเคราะห์ขั้นตอนของอุปสรรค ด้านการยอมรับการกระทำของตน ด้านการรับรู้และเข้าถึงอุปสรรคและด้านความอดทนต่ออุปสรรค กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 1,681 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดความสามารถในการเผชิญอุปสรรคชนิดสถานการณ์ มีค่าอำนาจ (r) อยู่ระหว่าง 0.025 ถึง 0.597 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่า 0.8263 และข้อความแบบ bipolar มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.078 ถึง 0.576 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่า 0.8921

วันเพ็ญ สมภพรุ่งโรจน์ (2547: 136-150) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาความสามารถในการเผชิญอุปสรรคการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยใช้การฝึกอบรมแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานบริษัท โตโยต้า เค.มอเตอร์ส์ ผู้จำหน่ายโตโยต้า จำกัด แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกจำนวน 888 คน ใช้ในการศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการเผชิญอุปสรรคในการปฏิบัติงาน กลุ่มที่สองเป็นพนักงานระดับหัวหน้าจำนวน 5 คน ที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญอุปสรรคในการปฏิบัติงานสูงสุดเพื่อเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนโดยผู้วิจัยเป็นผู้ฝึก กลุ่มที่สามเป็นพนักงานส่วนหน้าจำนวน 8 คน ที่มีคะแนนความสามารถในการเผชิญอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่ำสุดเพื่อเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมพนักงานส่วนหน้าโดยกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นผู้ฝึก ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเผชิญอุปสรรคประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การเข้าใจและยอมรับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น การวางแผนและควบคุมการดำเนินการแก้ไขปัญหาอุปสรรค การรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อดทนและเพียรพยายาม หลังจากได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความสามารถในการเผชิญอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พนักงานที่เป็นกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้ง 5 คน และพนักงานส่วนหน้าทั้ง 8 คน มีความสามารถในการเผชิญอุปสรรคในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรค ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,456 คน (สำนักทะเบียนและประมวลผล, 2556: Online)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2556 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamane (1973: 1088) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน และสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi stage random sampling) ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สาขาวิชา	นักศึกษาระดับปริญญาตรี		ได้รับคืน	ร้อยละ รับคืน
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
ครุศาสตร์สภาพแวดล้อมภายใน(หลักสูตร 5 ปี)	277	60	60	100
ครุศาสตร์การออกแบบ (หลักสูตร 5 ปี)	277	60	56	93
ครุศาสตร์วิศวกรรม(หลักสูตร 5 ปี)	398	86	86	100
ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม (หลักสูตร 5 ปี)	231	50	50	100
ครุศาสตร์เกษตร(หลักสูตร 5 ปี)	273	59	59	100
รวม	1,456	315	311	98.73

ที่มา : สำนักทะเบียนและประมวลผล สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2556)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (multiple choices)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ประกอบด้วยพฤติกรรมด้านต่างๆ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และแรงจูงใจใฝ่อำนาจ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรความเชื่อมั่นในตนเอง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค (QA)

3.2.2 การสร้างเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างเครื่องมือ

3.2.2.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อผลสำเร็จในการจัดการความรู้

3.2.2.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิคเอิร์ต (Likert) จากการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.4 กำหนดโครงสร้างและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรแต่ละตัวแปร

3.2.2.5 กำหนดข้อคำถามในแบบสอบถาม

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่กำหนดขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้เพื่อให้มีความสมบูรณ์ และสามารถวัดในสิ่งที่จะวัดได้ และนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) เพื่อพิจารณาถึงคุณภาพของข้อคำถาม ใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ได้แต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .67 ถึง 1.00

3.2.2.7 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญนำไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ (try out) นักนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์พิจารณาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ (Item analysis) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถามนั้นๆ (Item-total correlation) โดยใช้เกณฑ์ข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนรวมเป็นบวก และมีค่าตั้งแต่ .30 ขึ้นไป (Aiken, 2003: 66-67) จึงจะถูกนำไปใช้ในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อในแต่ละปัจจัยมีค่าสูงกว่า .30 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพตามเกณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามแต่ละด้าน หลังจากนั้นพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันสูงระหว่างข้อคำถามที่เป็นองค์ประกอบเดียวกันและพิจารณาเห็นว่าข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันสูงนั้นมีลักษณะคำถามที่คาบเกี่ยวและซ้ำซ้อนกันซึ่งจะส่งผลให้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันคลาดเคลื่อนเนื่องจากเกิดภาวะพหุเส้นตรง (Multicollinearity) ผู้วิจัยได้พิจารณาตัวผลออกปรากฏว่าได้แบบสอบถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 88 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละด้าน ดังตาราง 2

ตารางที่ 3.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวน (ข้อ)	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค	7	.79
ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ	8	.81
ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง	9	.86
ด้านความอดทน	11	.87
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	19	.93
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	15	.92
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	16	.90
ทั้งหมด	85	.97

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิกเอิร์ท จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้ แบบสอบถามความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค(AQ) โดยสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกรักศึกษาโดยถามในระดับพฤติกรรมซึ่งสอบถามเกี่ยวกับด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง ด้านความอดทน ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

เกณฑ์ในการให้คะแนนของแบบสอบถาม

เกณฑ์ในการให้คะแนนในส่วนของคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมความเป็นจริงของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนในฝันผู้วิจัยกำหนดลำดับคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม ตั้งแต่ 1 ถึง 5 คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษามากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษามาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาน้อย
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแปลความหมายของคะแนน แปลค่าเฉลี่ยของคะแนนดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

1. การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตัวแปรความสามารถในการควบคุมอุปสรรคของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50- 5.00	มีความสามารถในการควบคุมอุปสรรคระดับสูงที่สุด
3.50- 4.49	มีความสามารถในการควบคุมอุปสรรคระดับสูง
2.50- 3.49	มีความสามารถในการควบคุมอุปสรรคระดับปานกลาง
1.50- 2.49	มีความสามารถในการควบคุมอุปสรรคระดับต่ำ
1.00- 1.49	มีความสามารถในการควบคุมอุปสรรคระดับต่ำที่สุด

2. การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตัวแปรด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50- 5.00	เป็นต้นเหตุและความรับผิดชอบระดับสูงที่สุด
3.50- 4.49	เป็นต้นเหตุและความรับผิดชอบระดับสูง
2.50- 3.49	เป็นต้นเหตุและความรับผิดชอบระดับปานกลาง
1.50- 2.49	เป็นต้นเหตุและความรับผิดชอบระดับต่ำ
1.00- 1.49	เป็นต้นเหตุและความรับผิดชอบระดับต่ำที่สุด

3. การแปลความหมายค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50- 5.00	แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงระดับมากที่สุด
3.50- 4.49	แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงระดับมาก
2.50- 3.49	แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงระดับปานกลาง
1.50- 2.49	แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงระดับน้อย
1.00- 1.49	แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงระดับน้อยที่สุด

4. การแปลความหมายค่าเฉลี่ยด้านความอดทนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50- 5.00	มีความอดทนระดับมากที่สุด
3.50- 4.49	มีความอดทนระดับมาก
2.50- 3.49	มีความอดทนระดับปานกลาง
1.50- 2.49	มีความอดทนระดับน้อย
1.00- 1.49	มีความอดทนระดับน้อยที่สุด

5. การแปลความหมายค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50- 5.00	มีความเชื่อมั่นในตนเองระดับสูงที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3.50- 4.49 มีความความเชื่อมั่นในตนเองระดับสูง
 2.50- 3.49 มีความความเชื่อมั่นในตนเองระดับปานกลาง
 1.50- 2.49 มีความความเชื่อมั่นในตนเองระดับต่ำ
 1.00- 1.49 มีความความเชื่อมั่นในตนเองระดับต่ำที่สุด

6. การแปลความหมายค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50- 5.00	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับสูงที่สุด
3.50- 4.49	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับสูง
2.50- 3.49	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับปานกลาง
1.50- 2.49	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับต่ำ
1.00- 1.49	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับต่ำที่สุด

7. การแปลความหมายค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนี้

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.50- 5.00	ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลระดับมากที่สุด
3.50- 4.49	ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลระดับมาก
2.50- 3.49	ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลระดับปานกลาง
1.50- 2.49	ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลระดับน้อย
1.00- 1.49	ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลระดับน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.3.2 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 315 คน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาโดยการหาจำนวนร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง การอบรมเลี้ยงดูโดยใช้เหตุผล และความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson's r product-moment correlation coefficient)

3.4.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย

3.5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5.2 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบเพียร์สัน (Pearson Product

Moment Correlation Coefficient)

3.5.3 การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ การทดสอบที (t-test)

3.5.4 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

3.5.5 การทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

3.5.6 ค่าน้ำหนักความสำคัญของในรูปคะแนนดิบ (Score Weight: b)

3.5.6 การทดสอบนัยสำคัญในรูปคะแนนดิบ โดยใช้การทดสอบที (t-test)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลผลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลผลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X1	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล
X2	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
X3	แทน	ความเชื่อมั่นในตนเอง
AQ	แทน	ความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฝ่าอุปสรรค
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (Mean Squares)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคูณ
R ²	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคูณ
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยในรูปคะแนนดิบ
B	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE _b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงของที
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงของเอฟ

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยได้เสนอรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฝ่าอุปสรรคของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4.3 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4.5 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 ผลการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค

4.7 ผลการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และคัดเลือกตัวแปรโดยวิธี stepwise

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ และการแจกแจงความถี่ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง และการแปลความหมาย โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (สาขา)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สภาพแวดล้อม	60	19.3
การออกแบบ	32	10.3
วิศวกรรมศาสตร์	86	27.7
สถาปัตยกรรม	70	22.5
การเกษตร	63	20.3
รวม	311	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปมีนักศึกษาคณะครุศาสตร์ 311 คน โดยที่จำนวนนักศึกษาสาขาที่ทำแบบสอบถามมากที่สุดคือนักศึกษาสาขาวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมาคือนักศึกษาสาขาสถาปัตยกรรม จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 และสาขาการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 20.3 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งประกอบด้วย ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง และด้านความอดทน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เป็นรายด้าน และรายข้อ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง และการแปลความหมาย โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.2- 4.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค

ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค	\bar{X}	S	การแปลผล
1. เมื่อรู้สึกเศร้า มีปัญหา จะเป็นผู้ที่แก้ปัญหา เพื่อให้ได้ทางออกของปัญหานั้นได้	3.80	.661	สูง
2. เมื่อประสบปัญหาทางการเรียนอย่างรุนแรง สามารถหาทางออกให้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม	3.69	.755	สูง
3. หากบิดา มารดาของข้าพเจ้าป่วย จะไม่เสียกำลังใจและสามารถช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่บิดาหรือมารดาได้	3.80	.821	สูง
4. ถึงแม้จะวิตกกังวลเรื่องที่จะออกไปเสนองานหน้าชั้นเรียนก็จะสามารถทำได้อย่างดี	3.62	.726	สูง
5. เมื่อทะเลาะกับเพื่อนคิดว่าปัญหาจะจบลงโดยเร็วและสามารถปรับความเข้าใจกับเพื่อนได้	3.73	.844	สูง
6. เมื่อเพื่อนที่โรงเรียนไม่ยอมรับแนวความคิดของตน ตนจะมีวิธีการแก้ไข และทำให้เพื่อนยอมรับแนวคิดได้	3.51	.736	สูง
7. เมื่อได้รับคัดเลือกให้ทำงานสำคัญ จะสามารถควบคุมการทำงานของตนได้	3.85	.700	สูง
รวม	3.71	.460	สูง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับ สูง ($\bar{X}=3.71$, $S=.460$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือเมื่อได้รับคัดเลือกให้ทำงานสำคัญจะสามารถควบคุมการทำงานของตนได้ ($\bar{X}=3.85$, $S=.700$) รองลงมาคือเมื่อรู้สึกเศร้า มีปัญหา จะเป็นผู้ที่แก้ปัญหาเพื่อให้ได้ทางออกของปัญหานั้นได้ ($\bar{X}=3.82$, $S=.661$) และหากบิดา มารดาป่วยจะไม่เสียกำลังใจและสามารถช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่บิดาหรือมารดาได้ ($\bar{X}=3.82$, $S=.821$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือเมื่อเพื่อนที่โรงเรียนไม่ยอมรับแนวความคิดตน จะมีวิธีการแก้ไข และทำให้เพื่อนยอมรับแนวคิดของตนได้ ($\bar{X}=3.51$, $S=.736$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ

ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ	\bar{X}	S	การแปลผล
8. เมื่อทำงานผิดพลาด จะสามารถแก้ไขได้	3.90	.684	สูง
9. เมื่อทำงานไม่ได้ตามที่ตนเองตั้งใจไว้ จะตั้งใจมากขึ้นจนกว่างานจะสำเร็จ	3.90	.747	สูง
10. เมื่อเพื่อนไม่ยอมรับแนวคิดเพราะการกระทำของตน จะยอมรับและพยายามปรับปรุงตนเองใหม่	3.93	.776	สูง
11. เมื่อเกิดปัญหาแบบเดิมหรือคล้ายๆ กัน จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น	3.93	.750	สูง
12. หากงานกลุ่มมีปัญหาเพราะเรามีส่วนทำให้เกิด ก็จะหาทางแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้	4.01	.760	สูง
13. การทำกิจกรรมกลุ่มจะมีส่วนร่วมในการคิดแก้ปัญหา	3.87	.803	สูง
14. เมื่อเกิดปัญหา จะสามารถบอกได้ว่าเกิดจากสาเหตุใด	3.85	.812	สูง
15. เมื่อผลงานไม่ได้รับคัดเลือกให้แสดงผลงานในห้องเรียน เราจะปรับปรุงฝีมือตนเองเพื่อครั้งต่อไปจะได้รับคัดเลือกบ้าง	3.83	.765	สูง
รวม	3.90	.527	สูง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.90$, $S = .527$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือหากงานกลุ่มมีปัญหาเพราะเรามีส่วนทำให้เกิด ก็จะหาทางแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นได้ ($\bar{X} = 4.01$, $S = .760$) รองลงมา คือเมื่อเกิดปัญหาแบบเดิมหรือคล้ายๆ กัน จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.93$, $S = .750$) และเมื่อเพื่อนไม่ยอมรับแนวคิดเพราะการกระทำของตน จะยอมรับและพยายามปรับปรุงตนเองใหม่ ($\bar{X} = 3.93$, $S = .776$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือเมื่อผลงานไม่ได้รับคัดเลือกให้แสดงผลงานในห้องเรียน เราจะปรับปรุงฝีมือตนเองเพื่อครั้งต่อไปจะได้รับคัดเลือกบ้าง ($\bar{X} = 3.83$, $S = .765$)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง

ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง	\bar{X}	S	การแปลผล
16. เมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นในชีวิตข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าสามารถจัดการกับอุปสรรคและปัญหาเหล่านั้นได้	3.82	.776	มาก
17. ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะมีจุดจบที่ดีได้	4.02	.921	มาก
18. เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ข้าพเจ้าใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาทุกครั้ง	3.92	.738	มาก
19. เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานที่ยาก ข้าพเจ้ามีวิธีคิดแก้ไขปัญหาที่รอบคอบ	3.76	.817	มาก
20. หากว่าข้าพเจ้าต้องย้ายที่เรียนไปเรียนที่ใหม่ ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถหาเพื่อนใหม่ได้	4.02	.850	มาก
21. เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายงานเพิ่มขึ้น ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นโอกาสและสามารถทำให้เสร็จเรียบร้อยได้	3.76	.698	มาก
22. เมื่อข้าพเจ้าถูกเพื่อนตำหนิ ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เป็นไรครั้งต่อไปจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น	3.87	.699	มาก
23. เมื่อข้าพเจ้ามีความคิดไม่ตรงกับเพื่อนข้าพเจ้าสามารถระงับความโกรธ และตั้งใจจะปรับความเข้าใจกับเพื่อนให้ได้	3.92	.753	มาก
24. เมื่อข้าพเจ้าถูกตำหนิต่อหน้าเพื่อนคนอื่นๆ ข้าพเจ้าคิดว่าอาจจะเป็นความเข้าใจผิดของผู้ตำหนิและพร้อมอธิบายให้เข้าใจกันได้	3.74	.750	มาก
รวม	3.87	.469	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, $S = .469$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.74 – 4.02 ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หากว่าข้าพเจ้าต้องย้ายที่เรียนไปเรียนที่ใหม่ ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถหาเพื่อนใหม่ได้ ($\bar{X} = 4.02$, $S = .850$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะมีจุดจบที่ดีได้ ($\bar{X} = 4.02$, $S = .921$) รองลงมา คือ เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ข้าพเจ้าใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.92$, $S = .738$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ เมื่อข้าพเจ้ามีความคิดไม่ตรงกับเพื่อนข้าพเจ้าสามารถระงับความโกรธ และตั้งใจจะปรับความเข้าใจกับเพื่อนให้ได้ ($\bar{X} = 3.92$, $S = .753$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เมื่อข้าพเจ้าถูกตำหนิต่อหน้าเพื่อนคนอื่นๆ ข้าพเจ้าคิดว่าอาจจะเป็นความเข้าใจผิดของผู้ตำหนิและพร้อมอธิบายให้เข้าใจกันได้ ($\bar{X} = 3.74$, $S = .750$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรคของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ด้านความอดทน

ด้านความอดทน	\bar{X}	S	การแปลผล
25. เมื่อข้าพเจ้าได้รับคำตักเตือนจากผู้ใหญ่ ข้าพเจ้าจะตั้งใจฟัง และสามารถนำไปปฏิบัติตามได้	4.08	.827	มาก
26. ข้าพเจ้าวางแผนการดำเนินงานและมีเป้าหมายในการทำงานทุกครั้ง	3.87	.744	มาก
27. ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น	4.14	.736	มาก
28. ข้าพเจ้ารู้สึกว่างานใดๆ ยิ่งยาก ข้าพเจ้ายิ่งรู้สึกว่ามีเสน่ห์และมีความท้าทายให้ทดลอง	3.84	.795	มาก
29. ถ้าข้าพเจ้าถูกต่อต้านจากเพื่อนในกลุ่ม ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เพื่อนยอมรับให้ได้	3.73	.806	มาก
30. เมื่อข้าพเจ้าทำงานชิ้นสำคัญผิดพลาด ข้าพเจ้าจะอดทนและใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการแก้ไขข้อผิดพลาดจนสำเร็จ	3.96	.666	มาก
31. เมื่อข้าพเจ้าทำงานชิ้นสำคัญผิดพลาด ข้าพเจ้าจะอดทนและใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการแก้ไขข้อผิดพลาดจนสำเร็จ	4.03	.936	มาก
32. ถึงแม้ข้าพเจ้าจะไม่เคยได้รับการยกย่องเลยในการทำงานต่างๆ ก็ตามแต่ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เป็นไรและพยายามทำงานให้ดีขึ้นต่อไป	4.02	.679	มาก
33. เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายงานที่ยากข้าพเจ้าจะตั้งใจและใช้ความพยายามทำงานนั้นๆ จนสำเร็จและดีที่สุดเท่าที่จะทำได้	4.08	.756	มาก
34. ถ้ามีคนกล่าวหาว่าข้าพเจ้าเป็นขโมย ข้าพเจ้าจะหาวิธีพิสูจน์ให้เขาเห็นว่าข้าพเจ้าบริสุทธิ์	4.44	.828	มาก
35. ถ้าข้าพเจ้าสอบตกในการสอบเก็บคะแนน ข้าพเจ้าจะพยายามอ่านหนังสือเพื่อผลการสอบที่ดีในครั้งต่อไป	4.25	.876	มาก
รวม	4.04	.434	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค ด้านความอดทนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$, $S=.434$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.44 – 3.73 ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ถ้ามีคนกล่าวหาว่าข้าพเจ้าเป็นขโมย ข้าพเจ้าจะหาวิธีพิสูจน์ให้เขาเห็นว่าข้าพเจ้าบริสุทธิ์ ($\bar{X}=4.44$, $S=.828$) รองลงมา คือ ถ้าข้าพเจ้าสอบตกในการสอบเก็บคะแนน ข้าพเจ้าจะพยายามอ่านหนังสือเพื่อผลการสอบที่ดีในครั้งต่อไป ($\bar{X}=4.25$, $S=.876$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ถ้าข้าพเจ้าถูกต่อต้านจากเพื่อนในกลุ่ม ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เพื่อนยอมรับให้ได้ ($\bar{X}=3.73$, $S=.806$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ข้อมูลด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เป็นรายด้าน และรายข้อ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง และการแปลความหมาย โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ นักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	\bar{X}	S	การแปลผล
1. ฉันเชื่อว่าความอดทนต่อการทำงานจะนำไปสู่ความสำเร็จ	4.32	.777	สูง
2. ฉันมีความตั้งใจที่จะทำอะไรก็ได้ดีกว่าที่เคยทำได้	4.20	.805	สูง
3. เมื่อทำงานหนึ่งไม่สำเร็จ ฉันจะคิดหาวิธีใหม่ๆ ที่ทำงานนั้นให้สำเร็จให้ได้	4.09	.780	สูง
4. ฉันมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับจนกว่าจะทำงานสำเร็จ ไม่ว่างานนั้นจะน่าเบื่อหน่ายเพียงใด	3.75	1.055	สูง
5. แม้ว่าจะงานที่ทำจะยาก ฉันก็จะทำต่อไปจนกว่าจะสำเร็จ	3.99	.919	สูง
6. เมื่อนักศึกษาทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ไม่ถูกต้อง จะค้นหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะทำให้ถูกต้องให้ได้	3.92	.842	สูง
7. ฉันชอบแก้ปัญหาด้วยตนเอง	4.13	.916	สูง
8. ถ้าฉันตั้งความหวังในการทำงานไว้ จะพยายามทำให้ได้ตามนั้น	4.13	.806	สูง
9. ฉันมีความภูมิใจกับผลงานที่ตนทำ	4.26	.850	สูง
10. ฉันพยายามทำงานมากขึ้น เมื่องานนั้นเป็นงานที่ยาก	4.02	.842	สูง
11. เมื่อได้รับคำสั่งให้ทำงาน ฉันมักเริ่มทำเมื่อใกล้ถึงวันกำหนดส่ง	3.90	.962	สูง
12. ฉันรู้สึกว่าการทำงานจนยากให้สำเร็จเป็นการท้าทายความสามารถ	3.95	.944	สูง
13. เมื่อเล่นกีฬา ฉันมีการปรับปรุงตนเองให้เก่งขึ้นเรื่อยๆ	3.82	.950	สูง
14. ฉันตั้งใจทำข้อสอบให้ได้คะแนนสูงที่สุด	3.92	.942	สูง
15. ฉันชอบทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความคิดริเริ่มของตนเอง	4.07	.816	สูง
16. ฉันมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ	4.14	.820	สูง
17. เมื่อนักศึกษาถูกขัดจังหวะในการทำงาน ก็ยังจะนึกถึงงานที่ทำอยู่	3.92	.901	สูง
18. ฉันมีความมั่นใจในความสามารถของตน	3.90	.875	สูง
19. ฉันมีความคิดที่แปลกใหม่อยู่ตลอด	3.77	.928	สูง
รวม	4.01	.526	สูง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, $S = .526$) และเมื่อพิจารณาเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.32 – 3.75 ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ฉันเชื่อว่าความอดทนต่อการทำงานจะนำไปสู่ความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.32$, $S = .777$) รองลงมา คือ ฉันมีความภูมิใจกับผลงานที่ตนทำ ($\bar{X} = 4.26$, $S = .850$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ฉันมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับจนกว่าจะทำงานสำเร็จ ไม่ว่าจะงานนั้นจะน่าเบื่อหน่ายเพียงใด ($\bar{X} = 3.75$, $S = 1.055$)

4.4 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ข้อมูลด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เป็นรายด้าน และรายข้อ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการแปลความหมาย โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลที่ส่งผลของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	\bar{X}	S	การแปลผล
1. เมื่อครอบครัวเกิดปัญหา ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมรับรู้ และแก้ปัญหาด้วย	3.99	.884	มาก
2. ถ้าข้าพเจ้ามีปัญหา ผู้ปกครองช่วยให้คำแนะนำและให้เป็นคนตัดสินใจแก้ปัญหาเอง	3.99	.874	มาก
3. ผู้ปกครองให้โอกาสข้าพเจ้าอธิบายหรือชี้แจงเหตุผล ก่อนว่ากล่าวหรือทำโทษ	4.06	.878	มาก
4. เมื่อข้าพเจ้าเสนอความคิดเห็น ผู้ปกครองจะคอยรับฟังเป็นประจำ	4.07	.845	มาก
5. ผู้ปกครองให้คำปรึกษาแก่ข้าพเจ้าเมื่อมีปัญหา	4.12	.874	มาก
6. ผู้ปกครองให้กำลังใจข้าพเจ้า เมื่อรู้สึกท้อแท้ผิดหวัง	4.17	.853	มาก
7. ผู้ปกครองมักตัดสินใจร่วมกับข้าพเจ้าในการซื้อสิ่งของที่สำคัญในครอบครัว	4.07	.950	มาก
8. เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ผู้ปกครองให้คำแนะนำแก้ไข	4.11	.844	มาก
9. เมื่อข้าพเจ้าเริ่มทำอะไรใหม่ๆ ผู้ปกครองคอยให้กำลังใจและให้คำแนะนำ	4.09	.891	มาก
10. เมื่อข้าพเจ้าทำผิด ผู้ปกครองมีการอธิบายให้เหตุผลก่อนลงโทษ	4.06	1.001	มาก
11. เมื่อข้าพเจ้าทำดี ผู้ปกครองจะให้คำชมเชย	4.06	1.056	มาก
12. ผู้ปกครองแบ่งงานบ้านให้ลูกทุกคนรับผิดชอบอย่างเหมาะสม	4.01	.984	มาก
13. หากข้าพเจ้าเสนอความเห็นในเรื่องความเป็นอยู่ในบ้านผู้ปกครองจะรับฟังด้วยความสนใจ	4.03	.953	มาก
14. ผู้ปกครองมีการห้ามปราม เมื่อข้าพเจ้ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	4.27	.908	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	\bar{X}	S	การแปลผล
15. ข้าพเจ้าสามารถเลือกเรียนในวิชาที่ต้องการ ถ้าข้าพเจ้ามีเหตุผลเพียงพอ	4.32	.925	มาก
รวม	4.10	.686	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $S = .686$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.32 – 3.99 ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้าพเจ้าสามารถเลือกเรียนในวิชาที่ต้องการ ถ้าข้าพเจ้ามีเหตุผลเพียงพอ ($\bar{X} = 4.32$, $S = .925$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองมีการห้ามปราม เมื่อข้าพเจ้ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.27$, $S = .908$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ถ้าข้าพเจ้ามีปัญหา ผู้ปกครองช่วยให้คำแนะนำและให้เป็นคนตัดสินใจแก้ปัญหาเอง ($\bar{X} = 3.99$, $S = .874$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ เมื่อครอบครัวเกิดปัญหา ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมรับรู้ และแก้ปัญหาด้วย ($\bar{X} = 3.99$, $S = .884$)

4.5 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ข้อมูลด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เป็นรายด้าน และรายข้อ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง และการแปลความหมาย โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	\bar{X}	S	การแปลผล
1. แม้ว่าจะงานที่ทำจะยาก ฉันก็จะทำต่อไปจนกว่าสำเร็จ	4.13	.729	สูง
2. ฉันทำงานด้วยความมั่นใจ เพราะทำให้งานนั้นได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดี	3.92	.766	สูง
3. ฉันยอมรับในสิ่งที่กระทำ แม้ว่าจะถูกทำโทษ	4.08	.874	สูง
4. ฉันชอบเป็นผู้นำมากกว่าเป็นผู้ตาม	3.63	.881	สูง
5. ฉันพอใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นที่ลำบากมากกว่า	4.17	.881	สูง
6. ฉันชอบทำอะไรด้วยตนเอง	4.21	.803	สูง
7. ฉันมีความภูมิใจในผลงานที่ฉันได้ทำ	4.23	.743	สูง
8. ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันตัดสินใจเอง	4.21	.832	สูง
9. เวลาทำงานเป็นกลุ่ม ฉันจะร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อให้งานดีขึ้น	3.97	.851	สูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	\bar{X}	S	การแปลผล
10. เมื่ออาจารย์มอบหมายงานให้ทำ ฉันจะทำให้สำเร็จให้ได้ แม้งานจะยากเพียงใดก็ตาม	3.97	.753	สูง
11. ฉันเป็นคนเปิดเผยเสมอ เพราะเชื่อว่า “ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย”	4.17	.929	สูง
12. ฉันยึดถือว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” เป็นหลักในการทำงาน	4.23	.879	สูง
13. ฉันเต็มใจที่จะเล่าประวัติจริงของตนเองให้ผู้อื่นฟัง	4.10	.952	สูง
14. ฉันพูดตรงตามความจริงเสมอ แม้ว่าสิ่งที่พูดจะทำให้ถูกผู้อื่นต่อว่า	4.04	.937	สูง
15. เมื่อฉันตอบคำถามผิดต่อหน้าเพื่อนในห้อง ฉันคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา	3.96	.978	สูง
16. ถ้านักศึกษามีข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน นักศึกษาจะขอให้อาจารย์ ช่วยอธิบายให้ฟังจนเข้าใจ	3.80	1.031	สูง
รวม	4.05	.537	สูง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังมีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.05$, $S = .537$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.23 – 3.63 ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ฉันมีความภูมิใจในผลงานที่ฉันได้ทำ ($\bar{X} = 4.23$, $S = .743$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ฉันยึดถือว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” เป็นหลักในการทำงาน ($\bar{X} = 4.23$, $S = .879$) รองลงมา คือ ฉันชอบทำอะไรด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.21$, $S = .803$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันตัดสินใจเอง ($\bar{X} = 4.21$, $S = .832$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ฉันชอบเป็นผู้นำมากกว่าเป็นผู้ตาม ($\bar{X} = 3.63$, $S = .881$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 ผลการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค

ตัวแปร	แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	การอบรมเลี้ยงดู แบบใช้เหตุผล	ความเชื่อมั่น ในตนเอง	ความสามารถในการ เผชิญปัญหาและฟัน ฝ่าอุปสรรค
แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	1.00	.455**	.589**	.613**
การอบรมเลี้ยงดู แบบใช้เหตุผล		1.00	.450**	.353**
ความเชื่อมั่น ในตนเอง			1.00	.520**
ความสามารถ ในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค				1.00

**p<.01

จากตาราง 4.9 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคสูงสุดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .613 รองลงมาคือความเชื่อมั่นในตนเอง และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .520 และ .353 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละตัว จะพบว่ามีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง แสดงว่าอาจจะมีตัวแปรปัจจัยบางส่วนวัดซ้ำกันอยู่ ซึ่งการที่ตัวแปรปัจจัยมีความสัมพันธ์กันสูงอาจส่งผลให้เกิดปัญหา multicollinearity ผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบด้วยค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor: VIF ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยโดยวิเคราะห์จากค่า Tolerance และ Variance Inflation Factor: VIF

ตัวแปร	Tolerance	VIF
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.607	1.646
การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	.742	1.347
ความเชื่อมั่นในตนเอง	.611	1.637

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง 4.10 พบว่า ตัวแปรปัจจัยทั้งหมดมีค่า Tolerance อยู่ระหว่าง .611 - .742 ซึ่งส่วนใหญ่มีค่าสูง และไม่เข้าใกล้ 0 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย และเมื่อพิจารณาค่า VIF พบว่า มีค่าระหว่าง 1.347 - 1.646 ซึ่งมีค่าไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรปัจจัยแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันน้อย จากค่า Tolerance และค่า VIF ให้ผลสอดคล้องกัน จึงสรุปได้ว่าตัวแปรปัจจัยไม่เกิดปัญหาความเป็นพหุสัมพันธ์ร่วม (Multicollinearity) ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ในขั้นต่อไป

4.7 ผลการวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และคัดเลือกตัวแปรโดยวิธี stepwise

วิเคราะห์โดยใช้การถดถอยพหุคูณ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่อมั่นในตนเองกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยทดสอบค่าเอฟ (F-test) ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	18.797	9.398	108.976**
Residual	308	26.563	.086	
Total	310	45.360		
		R=.644	R ² =.414	

**p<.01

จากตาราง 4.11 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .644 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการควบคุมอุปสรรค มีค่าเท่ากับ .414 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค ได้ร้อยละ 41.4

ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยการทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ คัดเลือกตัวแปรโดยวิธี stepwise ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	b	SE _b	B	t	p
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.341	.039	.469	8.694**	.000
ความเชื่อมั่นในตนเอง	.174	.038	.244	4.515**	.000

**p<.01

จากตาราง 4.12 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคสูงสุดคือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .469 รองลงมาคือ ตัวแปรปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และมีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .244 ตามลำดับ นั่นคือ นักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง จะส่งผลให้มีความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคสูง

ตารางที่ 4.13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับความสามารถในการควบคุมอุปสรรค

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	15.919	7.959	49.352**
Residual	308	49.673	.161	
Total	310	65.592		
		R=.493	R ² =.243	

**p<.01

จากตาราง 4.13 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับความสามารถในการควบคุมอุปสรรค มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .493 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับความสามารถในการควบคุมอุปสรรค มีค่าเท่ากับ .243 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคได้ร้อยละ 24.3

ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ที่ส่งผลต่อความสามารถในการควบคุมอุปสรรค การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยการทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ คัดเลือกตัวแปรโดยวิธี stepwise ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อความสามารถในการควบคุมอุปสรรค จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	b	SE _b	B	t	p
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.322	.054	.368	5.995**	.000
ความเชื่อมั่นในตนเอง	.151	.053	.176	2.876**	.004

**p<.01

จากตาราง 4.14 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการควบคุมอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการควบคุมอุปสรรคสูงสุดคือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .368 รองลงมาคือตัวแปรปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .176 ตามลำดับ นั่นคือนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง จะส่งผลให้มีความสามารถในการควบคุมอุปสรรคสูง

ตารางที่ 4.15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	19.149	9.575	44.023**
Residual	308	66.988	.217	
Total	310	86.137		
	R=.471	R ² =.222		

**p<.01

จากตาราง 4.15 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .471 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ มีค่าเท่ากับ .222 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบได้ร้อยละ 22.2

ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ที่ส่งผลต่อต้นเหตุและความรับผิดชอบ การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยการทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ คัดเลือกตัวแปรโดยวิธี stepwise ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	b	SE _b	B	t	p
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.359	.062	.358	5.752**	.000
ความเชื่อมั่นในตนเอง	.159	.061	.162	2.598**	.000

**p<.01

จากตาราง 4.16 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลทางบวกต่อด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบสูงสุดคือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .358 รองลงมาคือตัวแปรปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .162 ตามลำดับ นั่นคือนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง จะส่งผลให้ต้นเหตุและความรับผิดชอบสูง

ตารางที่ 4.17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	16.839	8.420	50.439**
Residual	308	51.414	.167	
Total	310	68.254		
		R=.497	R ² =.247	

**p<.01

จากตาราง 4.17 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .497 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง มีค่าเท่ากับ .247 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบได้ร้อยละ 24.7

ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ที่ส่งผลต่อด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยการทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ คัดเลือกตัวแปรโดยวิธี stepwise ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	b	SE _b	B	t	p
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.307	.055	.344	5.617**	.000
ความเชื่อมั่นในตนเอง	.183	.053	.209	3.416**	.001

**p<.01

จากตาราง 4.18 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลทางบวกต่อด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงสูงสุดคือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .344 รองลงมาคือตัวแปรปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .209 ตามลำดับ นั่นคือนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง จะส่งผลให้มีด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึงมาก

ตารางที่ 4.19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับความอดทน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	2	22.278	11.139	95.284**
Residual	308	36.006	.117	
Total	310	58.284		
		R=.618	R ² =.382	

**p<.01

จากตาราง 4.19 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับด้านความอดทน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .618 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับด้านความอดทน มีค่าเท่ากับ .382 ซึ่งแสดงว่า ตัวแปรปัจจัยทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายด้านความอดทนได้ร้อยละ 38.2

ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ที่ส่งผลต่อความอดทน การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ โดยการทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ คัดเลือกตัวแปรโดยวิธี stepwise ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ต่อความอดทน จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปร	b	SE _b	B	t	p
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	.369	.046	.448	8.081**	.000
ความเชื่อมั่นในตนเอง	.192	.045	.237	4.279**	.000

**p<.01

จากตาราง 4.20 พบว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลทางบวกต่อความอดทนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อด้านความอดทนสูงสุดคือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .448 รองลงมาคือตัวแปรปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .237 ตามลำดับ นั่นคือนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง จะส่งผลให้มีความอดทนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฟูอุปสรรค ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค และเพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรคของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ศิริชัย กาญจนวาลี (2550: 145) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 315 คน จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้กลุ่มสาขาวิชาเป็นระดับชั้น (Strata) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 315 คน ได้รับคืนแบบสอบถามจำนวน 311 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.73

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามวัดความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค จำนวน 35 ข้อ แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จำนวน 16 ข้อ แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ และแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 19 ข้อ ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 .90 .92 และ .93 ตามลำดับ

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการโดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แล้วการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 311 คน

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรู้หาค่าสถิติพื้นฐาน และการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่าย สัมประสิทธิ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดูแบบใช้เหตุผล ตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และตัวแปรด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค วิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ตัวแปรด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และตัวแปรด้านความเชื่อมั่นในตนเองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) เพื่อเป็นการทดสอบและยืนยันตามแนวคิดของผู้วิจัยโดยใช้วิธีการทางสถิติหาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของตัวแปรปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ตัวแปรด้านปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และตัวแปรปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และคัดเลือกตัวแปรโดยวิธี Enter เพื่อเป็นการให้โอกาสกับตัวแปรทุกตัวในการเข้าสมการ โดยดูว่าตัวแปรใดที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค

5.5 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคสูงสุดคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .613 รองลงมาคือความเชื่อมั่นในตนเอง และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .520 และ .353 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคสูงสุดคือ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .469 รองลงมาคือความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ .244 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง จะส่งผลให้มีความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคสูง

5.6 อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค คือตัวแปรทั้ง 3 ตัว ได้แก่ตัวแปรปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูปฏิบัติตนกับเด็กอย่างยุติธรรม มีความอดทน ไม่ตามจนเกินไป ยอมรับความสามารถในเด็ก รับฟังความคิดเห็นและให้ความร่วมมือช่วยเหลือตามสมควร เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเองภายใต้การแนะนำ และฝึกฝนจนบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งทำให้เด็กช่วยตนเองได้เร็วโดยไม่พึ่งพาคนอื่นมากเกินไป (ดวงพร พันธุ์พิทักษ์,

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2548 : 56) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิทยา นาควัชระ (2545 : 91) ระบุว่าความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค เป็นความสามารถในการเอาชนะอุปสรรคของบุคคล มีความอดทนเมื่อมีอุปสรรค และสามารถฝ่าฟันอุปสรรคได้อย่างคนมีกำลังใจ และมีความหวังอยู่เสมอ โดยมนุษย์ทุกคนเกิดมามีทั้งข้อดีและข้อบกพร่องในตนเองที่ทำให้สุขหรือทุกข์ ประสบความสำเร็จมากขึ้นหรือน้อยลงกับทุกคนขึ้นอยู่กับพันธุกรรม การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็กและสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 นี้ได้หล่อหลอมให้เกิดเป็นบุคลิกภาพที่ดีหรือไม่ดี เกิดเป็นนิสัยที่ทำให้ชีวิตเจริญหรือนิสัยที่ทำให้ชีวิตเสื่อมถอยลง และนอกจากนี้จากผลการวิจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งถือว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นองค์ประกอบที่ผลักดันให้บุคคลมีความต้องการสถานะที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น เพราะ ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรม ที่กล้าเสี่ยง ตัดสินใจเด็ดเดี่ยว กระตือรือร้น รับผิดชอบต่อตนเอง ทะเยอทะยาน รู้จักวางแผน และมีเอกลักษณ์เฉพาะตน รวมทั้งมีความปรารถนาจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ หรือพยายามทำดีกว่าบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบ ความล้มเหลว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษร ภูมิดี (2546: 84-93) ที่ได้เปรียบเทียบความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีบุคลิกภาพแต่ละด้านแตกต่างกัน จำนวน 370 คน พบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านการแสดงตัว ด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น ด้านการเปลี่ยนแปลง และด้านการอดทนแตกต่างกัน มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในประเด็นจากการวิจัยพบว่าความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01สมาคมการศึกษาเด็กแห่งอเมริกา (Children Study Association, 1952: 185 - 186) ที่ได้กล่าวว่า ความภาคภูมิใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง จะเกิดขึ้นกับเด็กที่ประสบผลสำเร็จในการทำสิ่งต่าง ๆ ยิ่งประสบความสำเร็จมากเท่าใด ย่อมทำให้เกิดความภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในความสามารถของตนมากเท่านั้น

5.7 ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะใน 2 ด้านคือด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ และด้านการวิจัยครั้งต่อไป

5.7.1 ด้านการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคได้ดี โดยเฉพาะการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุด รองลงมาคือความเชื่อมั่นในตนเอง และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ตามลำดับ ฉะนั้นในการพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรค จะต้องส่งเสริมกระตุ้นให้นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูง ทั้งในรูปการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นโปรแกรมส่งเสริมคุณลักษณะการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลจะเป็นพื้นฐานสำหรับการสร้างให้นักศึกษามีความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟันฝ่าอุปสรรคได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.7.2 ด้านการวิจัยครั้งต่อไป

5.7.2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรปัจจัยที่ต่างระดับกัน (Multi-level) ทั้งนี้เพราะในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มที่ใช้ศึกษาคือนักศึกษาเพียงระดับเดียว ดังนั้นถ้ามีการศึกษาระดับที่ต่างกันก็จะทำให้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค จากระดับที่ต่างกันและเห็นความสำคัญของแต่ละระดับ

5.7.2.2 เนื่องจากตัวแปรเกี่ยวกับความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรค เป็นการศึกษาในกรอบของวงการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นควรมีการศึกษาอย่างหลายในทุกสาขาวิชาชีพ รวมทั้งควรมีการพัฒนาเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสร้างแบบวัด การทำวิจัยเชิงทดลอง การทำวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยเน้นใช้กับกลุ่มบุคคลทั่วไปให้มากขึ้นและคำนึงถึงสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม และฐานะทางเศรษฐกิจซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการเผชิญปัญหา และฟื้นฟูอุปสรรคได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2537. **คู่มือและสื่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542. **การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน: 3-5 ขวบ**. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- เกศรินทร์ ทารี. 2556. “อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูต่อความคาดหวังในบทบาทของบิดาของนิสิตชาย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกษร ภูมิดี. 2546. **การศึกษาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค(AQ) ของนักเรียนที่มีบุคลิกภาพและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ขมชาติ เชื้อสุวรรณทวี. 2542. **การสอนคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงพร พันธุ์พิทักษ์. 2548. **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดบุรีรัมย์**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.(จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2520. **จริยธรรมของเยาวชนไทย**. รายงานการวิจัยฉบับที่ 27. พิมพ์ครั้งที่ 2.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และคณะ. 2528. **รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยทางจิตนิเวศน์เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เดโช สวานานนท์. 2516. **รวบรวมข้อเขียนและบทความทางจิตวิทยา**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธีรภาพ วัฒนวิจารณ์ .2545. “ความเชื่อมั่น”. **นิตยสารผู้จัดการ**. 19(220): 127.128.
- ประเวทย์ ประเวศไพโรสนธ์. 2556. “การใช้บริการสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการทำงานของคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร”. **บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ**, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ. 2542. “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน: กรณีศึกษาจากนักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตรภาคพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา”. **การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่**, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. 2544. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- เพราพรรณ เปลียนภู. 2542. **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- วรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์. 2555. “ปัจจัยเชิงเหตุทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่ดีของนักศึกษาระดับปริญญาตรี”. **วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์**, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วรวิธ มัสพันธ์. 2556. “ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรภรณ์ รักรัตน์. 2529. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุนีย์ อีรดากร. 2522. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูพระนคร.
- วิทยา นาควิษระ. 2545. วิธีเลี้ยงลูกให้เก่ง ดี มีสุข IQ EQ MQ AQ. กรุงเทพฯ: กู๊ดบุ๊ค.
- ศิริพันธ์ วรรัตนกิจ. 2545. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบตนเองและส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์คาโนนิคัล”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมจินตนา คุปตสุนทร. 2547. “การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นที่บ้านของไทย”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมิต อาชนิจกุล. 2543. การพัฒนาตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- สุมาลี เปลี่ยนพันธ์. 2553. “การอบรมเลี้ยงดูของผู้สูงอายุกับพฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่น”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2526. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2553. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ จันทน์เอม. 2529. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- สุวรรณณี ทองรัมย์ภาค. 2539. “การอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมประสบการณ์ทางสังคมจากครอบครัวและลักษณะทางชีวสังคมที่มีผลต่อความสามารถในการหยั่งลึกทางสังคมของเด็กก่อนวัยรุ่น (10-12 ปี)”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แสงเดือน จูธารี. 2546. “ผลของการจัดกิจกรรมสนทนายามเช้าเน้นวัฒนธรรมเป็นฐานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อติพร นฤนาทชีวิน. 2547. “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และบุคลิกภาพห้วงองค์ประกอบที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนคนตรีของวัยรุ่นที่เรียนดนตรี ในเขตกรุงเทพมหานคร”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารยา สุวะมาตย์. 2540. “การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารี รังสินันท์. 2527. รวบรวมบทความการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก. กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อารีย์ พรหมณี. 2546. กลยุทธ์ในการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง. วารสารการศึกษา. 26(11): 20-27.
- อัญชลี ฉิมพลี. 2551. “ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นประกอบการเล่นละครสร้างสรรค์และประกอบการเล่นวาดภาพ”. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Blair, Glenn Myers. 1968. **Educational Psychology**. New York: The Macmillan.
(Children Study Association. 1952: 185 - 186)
- Herman, Herbert D.M. 1970. "A Questionnaire Measure of Achievement Motivation".
Journal of Applied Psychology. 54: 353-356.
- Maslow. 1954. **Motivation and Personality**. New York: Harper.
- McClelland, David C., et al. 1953. The Achievement Motive. New York: Appleton century
Croffs, Inc.
- Rogers, Dorothy. 1972. **Issue in Adolescent Psychology**. New York: Meridith.
- Spafford, Carol Sullivan, Pesce, Augustus I. And Grosser, George S. 1997.
The Cyclopaedia Education Dictionary. Albany: Delmar Publishers.
- Weinberg; & Gould. 1999. **Foundation of Sport and Exercise Psychology**. 2nd. Champaign
IL: Human kinetic.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาคผนวกที่ 1 ตารางวิเคราะห์คุณภาพความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	จำนวนข้อ	ค่าความเชื่อมั่น (α)
ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ)		
ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค	7	.79
ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ	8	.81
ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง	9	.86
ด้านความอดทน	11	.87
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	19	.93
ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล	15	.92
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	16	.90
รวมทั้งฉบับ	85	.97

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรค(AQ)

คำชี้แจง ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความ แล้วพิจารณาว่าข้อความตรงกับความรู้สึกนักศึกษาในระดับใด แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่งท้ายข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุดเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

ระดับพฤติกรรม

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษามากที่สุด
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษามาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษากึ่งกลาง
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความสามารถในการควบคุมอุปสรรค					
1. เมื่อข้าพเจ้ารู้สึกเศร้า มีปัญหา ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่แก้ปัญหา เพื่อให้ได้ทางออกของปัญหานั้นได้					
3. เมื่อประสบปัญหาทางการเรียนอย่างรุนแรง ข้าพเจ้าสามารถหาทางออกให้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม					
3. หากบิดา มารดาของข้าพเจ้าป่วยข้าพเจ้าไม่เสียกำลังใจและสามารถช่วยเหลือ ให้กำลังใจแก่บิดาหรือมารดาได้					
4. ถึงแม้ข้าพเจ้าจะวิตกกังวลเรื่องที่จะออกไปเสนองานหน้าชั้นเรียน ข้าพเจ้าก็จะสามารถทำได้อย่างดี					
5. เมื่อทะเลาะกับเพื่อนข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาจะจบลงโดยเร็วและข้าพเจ้าสามารถปรับความเข้าใจกับเพื่อนได้					
6. เมื่อเพื่อนที่โรงเรียนไม่ยอมรับแนวความคิดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะมีวิธีการแก้ไข และทำให้เพื่อนยอมรับแนวความคิดของข้าพเจ้าได้					
7. เมื่อข้าพเจ้าได้รับคัดเลือกให้ทำงานสำคัญ ข้าพเจ้าจะสามารถควบคุมการทำงานของตนได้					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านต้นเหตุและความรับผิดชอบ					
8. เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขได้					
9. เมื่อข้าพเจ้าทำงานไม่ได้ตามที่ตนเองตั้งใจไว้ ข้าพเจ้าจะตั้งใจมากขึ้น จนกว่างานจะสำเร็จ					
10. เมื่อเพื่อนไม่ยอมรับแนวคิดของข้าพเจ้าเพราะการกระทำของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะยอมรับและพยายามปรับปรุงตนเองใหม่					
11. เมื่อเกิดปัญหาแบบเดิมหรือคล้ายๆ กัน ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมยิ่งขึ้น					
12. หากงานกลุ่มของข้าพเจ้ามีปัญหา เพราะข้าพเจ้ามีส่วนร่วมทำให้เกิดเหตุการณ์นี้ ข้าพเจ้าจะหาทางแก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น					
13. ในการทำกิจกรรมกลุ่มข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการคิดแก้ปัญหา					
14. เมื่อข้าพเจ้าเกิดปัญหา ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าเกิดจากสาเหตุใด					
15. เมื่อผลงานของข้าพเจ้าไม่ได้รับคัดเลือกให้แสดงผลงานในห้องเรียน ข้าพเจ้าจะปรับปรุงฝีมือตนเอง เพื่อครั้งต่อไปจะได้รับคัดเลือกบ้าง					
ด้านที่แสดงถึงผลกระทบที่จะมาถึง					
16. เมื่อเกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นในชีวิตข้าพเจ้า คิดว่าข้าพเจ้าสามารถจัดการกับอุปสรรคและปัญหาเหล่านั้นได้					
17. ข้าพเจ้าคิดว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะมีจุดจบที่ดีได้					
18. เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ข้าพเจ้าใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาทุกครั้ง					
19. เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ทำงานที่ยาก ข้าพเจ้ามีวิธีคิดแก้ไขปัญหานั้นที่รอบคอบ					
20. หากว่าข้าพเจ้าต้องย้ายที่เรียนไปเรียนที่ใหม่ ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถหาเพื่อนใหม่ได้					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21. เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายงานเพิ่มขึ้น ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นโอกาสและสามารถทำให้เสร็จเรียบร้อยได้					
22. เมื่อข้าพเจ้าถูกเพื่อนตำหนิ ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เป็นไรครั้งต่อไปจะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น					
23. เมื่อข้าพเจ้ามีความคิดไม่ตรงกับเพื่อนข้าพเจ้าสามารถระงับความโกรธ และตั้งใจจะปรับความเข้าใจกับเพื่อนให้ได้					
24. เมื่อข้าพเจ้าถูกตำหนิต่อหน้าเพื่อนคนอื่นๆ ข้าพเจ้าคิดว่าอาจจะเป็นความเข้าใจผิดของผู้ตำหนิ และพร้อมอธิบายให้เข้าใจกันได้					
ด้านความอดทน					
25. เมื่อข้าพเจ้าได้รับคำตักเตือนจากผู้ใหญ่ ข้าพเจ้าจะตั้งใจฟัง และสามารถนำไปปฏิบัติตามได้					
26. ข้าพเจ้าวางแผนการดำเนินงานและมีเป้าหมายในการทำงานทุกครั้ง					
27. ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่าความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น					
28. ข้าพเจ้ารู้สึกว่างานใดๆ ยิ่งยาก ข้าพเจ้ายิ่งรู้สึกว่าน่าสนใจและมีความท้าทายให้ทดลอง					
29. ถ้าข้าพเจ้าถูกต่อต้านจากเพื่อนในกลุ่ม ข้าพเจ้าจะพยายามทำให้เพื่อนยอมรับให้ได้					
30. เมื่อข้าพเจ้าทำงานขึ้นสำคัญผิดพลาด ข้าพเจ้าจะอดทนและใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการแก้ไขข้อผิดพลาดจนสำเร็จ					
31. เมื่อข้าพเจ้าทำงานขึ้นสำคัญผิดพลาด ข้าพเจ้าจะอดทนและใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการแก้ไขข้อผิดพลาดจนสำเร็จ					
32. ถึงแม้ข้าพเจ้าจะไม่เคยได้รับการยกย่องเลยในการทำงานต่างๆ ก็ตามแต่ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เป็นไรและพยายามทำงานให้ดีขึ้นต่อไป					
33. เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมายงานที่ยากข้าพเจ้าจะตั้งใจและใช้ความพยายามทำงานนั้นๆ จนสำเร็จและดีที่สุดเท่าที่จะทำได้					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34. ถ้ามีคนกล่าวหาว่าข้าพเจ้าเป็นขโมย ข้าพเจ้าจะหาวิธีพิสูจน์ให้เขาเห็นว่าข้าพเจ้าบริสุทธิ์					
35. ถ้าข้าพเจ้าสอบตกในการสอบเก็บคะแนน ข้าพเจ้าจะพยายามอ่านหนังสือเพื่อผลการสอบที่ดีในครั้งต่อไป					

ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ฉันเชื่อว่าความอดทนต่อการทำงานจะนำไปสู่ความสำเร็จ					
2. ฉันมีความตั้งใจที่จะทำอะไรให้ได้ดีกว่าที่เคยทำไว้					
3. เมื่อทำงานหนึ่งไม่สำเร็จ ฉันจะคิดหาวิธีใหม่ๆ ที่ทำงานนั้นให้สำเร็จให้ได้					
4. ฉันมีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับจนกว่าจะทำงานสำเร็จ ไม่ว่างานนั้นจะน่าเบื่อหน่ายเพียงใด					
5. แม้วางานที่ทำจะยาก ฉันก็จะทำต่อไปจนกว่าจะสำเร็จ					
6. เมื่อนักศึกษาทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้ไม่ถูกต้อง จะค้นหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะทำให้ถูกต้องให้ได้					
7. ฉันชอบแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
8. ถ้าฉันตั้งความหวังในการทำงานไว้ จะพยายามทำให้ได้ตามนั้น					
9. ฉันมีความภูมิใจกับผลงานที่ตนทำ					
10. ฉันพยายามทำงานมากขึ้น เมื่องานนั้นเป็นงานที่ยาก					
11. เมื่อได้รับคำสั่งให้ทำงาน ฉันมักเริ่มทำเมื่อใกล้ถึงวันกำหนดส่ง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. ฉันรู้สึกว่าการทำงานยากให้สำเร็จเป็นการท้าทายความสามารถ					
13. เมื่อเล่นกีฬา ฉันมีการปรับปรุงตนเองให้เก่งขึ้นเรื่อยๆ					
14. ฉันตั้งใจทำข้อสอบให้ได้คะแนนสูงที่สุด					
15. ฉันชอบทำสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความคิดริเริ่มของตนเอง					
16. ฉันมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ					
17. เมื่อนักศึกษาถูกขัดจังหวะในการทำงาน ก็ยังคงนึกถึงงานที่ทำอยู่					
18. ฉันมีความมั่นใจในความสามารถของตน					
19. ฉันมีความคิดที่แปลกใหม่อยู่ตลอด					

ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เมื่อครอบครัวเกิดปัญหา ผู้ปกครองให้ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมรับรู้ และแก้ปัญหาด้วย					
2. ถ้าข้าพเจ้ามีปัญหา ผู้ปกครองช่วยให้คำแนะนำและให้เป็นคนตัดสินใจแก้ปัญหาเอง					
3. ผู้ปกครองให้โอกาสข้าพเจ้าอธิบายหรือชี้แจงเหตุผล ก่อนว่ากล่าวหรือทำโทษ					
4. เมื่อข้าพเจ้าเสนอความคิดเห็น ผู้ปกครองจะคอยรับฟังเป็นประจำ					
5. ผู้ปกครองให้คำปรึกษาแก่ข้าพเจ้าเมื่อมีปัญหา					
6. ผู้ปกครองให้กำลังใจข้าพเจ้า เมื่อรู้สึกท้อแท้ผิดหวัง					
7. ผู้ปกครองมักตัดสินใจร่วมกับข้าพเจ้าในการซื้อสิ่งของที่สำคัญในครอบครัว					
8. เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ผู้ปกครองให้คำแนะนำแก้ไข					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9. เมื่อข้าพเจ้าเริ่มทำอะไรใหม่ๆ ผู้ปกครองคอยให้กำลังใจและให้คำแนะนำ					
10. เมื่อข้าพเจ้าทำผิด ผู้ปกครองมีการอธิบายให้เหตุผลก่อนลงโทษ					
11. เมื่อข้าพเจ้าทำดี ผู้ปกครองจะให้คำชมเชย					
12. ผู้ปกครองแบ่งงานบ้านให้ลูกทุกคนรับผิดชอบอย่างเหมาะสม					
13. หากข้าพเจ้าเสนอความเห็นในเรื่องความเป็นอยู่ในบ้านผู้ปกครองจะรับฟังด้วยความสนใจ					
14. ผู้ปกครองมีการห้ามปราม เมื่อข้าพเจ้ามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม					
15. ข้าพเจ้าสามารถเลือกเรียนในวิชาที่ต้องการ ถ้าข้าพเจ้ามีเหตุผลเพียงพอ					

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. แม้ว่าจะงานที่ทำงานยาก ฉันก็จะทำต่อไปจนกว่าสำเร็จ					
2. ฉันทำงานด้วยความมั่นใจ เพราะทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี					
3. ฉันยอมรับในสิ่งที่กระทำ แม้ว่าจะถูกทำโทษ					
4. ฉันชอบเป็นผู้นำมากกว่าเป็นผู้ตาม					
5. ฉันพอใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นที่ลำบากมากกว่า					
6. ฉันชอบทำอะไรด้วยตนเอง					
7. ฉันมีความภูมิใจในผลงานที่ฉันได้ทำ					
8. ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันตัดสินใจเอง					
9. เวลาทำงานเป็นกลุ่ม ฉันจะร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อให้งานดีขึ้น					
10. เมื่ออาจารย์มอบหมายงานให้ทำ ฉันจะทำให้สำเร็จให้ได้ แม้งานจะยากเพียงใดก็ตาม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อความ	ระดับพฤติกรรม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. ฉันเป็นคนเปิดเผยเสมอ เพราะเชื่อว่า “ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย”					
12. ฉันยึดถือว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” เป็นหลักในการทำงาน					
13. ฉันเต็มใจที่จะเล่าประวัติจริงของตนเองให้ผู้อื่นฟัง					
14. ฉันพูดตรงตามความจริงเสมอ แม้ว่าสิ่งที่พูดจะทำให้ถูกผู้อื่นต่อว่า					
15. เมื่อฉันตอบคำถามผิดต่อหน้าเพื่อนในห้อง ฉันคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา					
16. ถ้านักศึกษามีข้อสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียน นักศึกษาจะขอให้อาจารย์ ช่วยอธิบายให้ฟังจนเข้าใจ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2554 การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พ.ศ. 2548 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) วิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- พ.ศ. 2540 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) คอมพิวเตอร์ศึกษา
สถาบันราชภัฏสุรินทร์

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2536-2541 พนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- พ.ศ. 2541-2547 ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- พ.ศ. 2548-2554 อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- พ.ศ. 2555-2555 อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- พ.ศ. 2556-ปัจจุบัน

ประวัติผลงาน

งานวิจัย

บุญจันทร์ สีสันต์. การพัฒนาโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนในฝัน. การประชุมวิชาการและแสดงผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร, 22-23 มีนาคม 2555

บุญจันทร์ สีสันต์ อำนาจ อธิษร และสุชาติ ศรีหามารณ. การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำเชิงจริยธรรมของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. การประชุมระดับชาติ ครั้งที่ 4 การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง : กระบวนทัศน์การเรียนรู้สู่อาเซียน. กรุงเทพมหานคร, 9 พฤษภาคม 2557

บทความวิชาการ

บุญจันทร์ สีสันต์. การประยุกต์รูปแบบประเมิน CIPP Model สำหรับการประเมินบริบททางการศึกษา. วารสารครุสาร. ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2555) : 19-24

หนังสือ/ตำรา/เอกสารประกอบการสอน

บุญจันทร์ สีสันต์. 2556. เอกสารประกอบการสอน รายวิชาหลักการการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

บุญจันทร์ สีสันต์. 2555. เอกสารประกอบการสอน รายวิชาความเป็นครู. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้